

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Rzeszów 2009 r.

Spis treści

Wstęp	4
1.Charakterystyka Miasta Rzeszowa	6
2. Część diagnostyczna	9
I. Diagnoza problemów pomocy społecznej na terenie Rzeszowa.....	10
1. Dział Pomocy Środowiskowej.....	14
a) Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń.....	14
b) Usługi opiekuńcze.....	31
2. Dział Pomocy Instytucjonalnej i Opieki Zastępczej.....	33
a) Rodziny zastępcze.....	33
b) Placówki opiekuńczo – wychowawcze.....	37
3. Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.....	39
4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.....	46
5. Świadczenia Socjalne.....	52
6. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	54
7. Współpraca MOPS z organizacjami pozarządowymi.....	57
8. Zespół do spraw realizacji projektów.....	59
9. Domy Pomocy Społecznej.....	61
DPS ul. Powstańców Styczniowych 37.....	66
DPS ul. Sucharskiego 1.....	69
DPS ul. Załęska 7.....	72
DPS ul. Powstańców Śląskich 4.....	76
10. Ośrodki Wsparcia.....	79
OW ul. Sucharskiego 1.....	79
OW ul. Seniora 2.....	80
ŚDS ul. Powstańców Styczniowych 37.....	81
11. Placówki opiekuńczo – wychowawcze na terenie Rzeszowa.....	84
Pogotowie Opiekuńcze.....	84
ZPOW „Mieszko”.....	91
12. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.....	95
II. Realizacja poprzedniej „Powiatowej strategii rozwiązywania...”.....	99

III. Mocne i słabe strony polityki pomocy społecznej realizowanej na terenie Rzeszowa.....	100
3. Część strategiczna.....	103
I. Misja powiatu.....	104
II. Zasady opracowania strategii.....	104
III. Uwarunkowania strategiczne.....	104
IV. Uwarunkowania prawne strategii.....	105
V. Cele główne.....	110
Wykaz tabel.....	123
Wykaz zdjęć.....	125
Wykaz wykresów.....	125

Wstęp

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali miasta.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Rzeszowa została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Rzeszowie, instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

W oparciu o diagnozę został opracowany program pomocy społecznej na lata 2009 - 2015, który jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze pomocy społecznej w Rzeszowie, gdzie od 1990 roku sukcesywnie następowało przeformułowanie roli i zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz sposobów realizacji świadczonej pomocy.

Konsekwentna i systematyczna praca pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie umożliwiła przejście od modelu pomocy, którego zasadniczą funkcją było udzielanie wsparcia materialnego, do modelu nastawionego na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Było to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług: poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Działania rzeszowskiego MOPS-u mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej beneficjentów pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej.

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2009 – 2015” zorientowana jest na umożliwienie harmonijnego rozwoju oraz wyrównanie szans społecznych mieszkańców poprzez doskonalenie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w mieście oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, służba zdrowia, sądownictwo. Zawarte w niej cele:

- wynikają z rzeczywistych potrzeb mieszkańców,

- uwzględniają potencjał ekonomiczny miasta,
- ich realizacja umożliwi kształtowanie poczucia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców.

Na wszystkich etapach opracowania „Strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2009 – 2015” korzystaliśmy z merytorycznej pomocy pracowników instytucji działających w systemie pomocy społecznej a jej ostateczna wersja była poddana konsultacji jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej.

1. Charakterystyka Miasta Rzeszowa

Rzeszów - miasto na prawach powiatu położone jest w centralnej części województwa podkarpackiego. Aktualnie zajmuje powierzchnię 97,60 km², która od 2005 r. roku stale się powiększa dzięki poszerzaniu granic miasta i tak w 2005 r. wynosiła 53,70 km², w 2006 r. - 68, 06 km², w 2007 r. – 77,30 km² zaś w 2008 r. – 91,54 km². Zmianie ulega również liczba mieszkańców Rzeszowa i tak:

- w 2004 r. Rzeszów liczył 159 020 mieszkańców,
- w 2005 r. Rzeszów liczył 158 539 mieszkańców,
- w 2006 r. 163 155 mieszkańców,
- w 2007 r. Rzeszów liczył 166 618 mieszkańców zaś w 2008 r. liczba mieszkańców przekroczyła 173 tysiące.

Rzeszów jest stolicą województwa podkarpackiego oraz siedzibą najważniejszych instytucji regionu. Miasto pełni funkcję głównego ośrodka przemysłowego, handlowo - usługowego, akademickiego i kulturalnego w regionie.

W mieście znajdują się dwie państwowe uczelnie wyższe - Uniwersytet Rzeszowski i Politechnika Rzeszowska oraz kilka prywatnych m. in.: Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Wyższa Szkoła Administracji. Odsetek studentów w ogólnej liczbie ludności jest tu najwyższy w kraju. Rzeszów może poszczycić się wyjątkowo wysokim odsetkiem ludności z wykształceniem wyższym - ponad 20% - daje mu pod tym względem drugie miejsce w kraju.

Stolica województwa jest siedzibą dwóch państwowych teatrów:

- dramatycznego im. Wandy Siemaszkowej,
- lalki i aktora „Maska”,

a także Państwowej Filharmonii im. A. Malawskiego. W Rzeszowie znajduje się siedziba Polskiego Radia Rzeszów oraz regionalny oddział Telewizji Polskiej.

	Polska					Województwo podkarpackie					Miasto Rzeszów				
Wiek	2004	2005	2006	2007	2008*	2004	2005	2006	2007	2008*	2004	2005	2006	2007	2008*
0 – 18	8700395	8446230	8245006	8708427	7666642	573 728	520 633	508041	532076	482144	33276	32008	32276	35435	32888
19 – 29	7026128	7036584	7010422	6385490	6899272	386232	390181	390496	356472	392208	35380	34989	35774	33262	33458
30 – 64	17429039	17598418	17721545	17901150	18116558	906987	916516	923433	935798	950218	71512	72160	74734	77086	80242
65 i więcej	5018273	5075823	5155304	5120904	6133771	267028	270933	275001	272935	322169	18852	19382	20371	20901	21876
Ogółem	38173835	38157055	38132277	38115967	39116243	2097975	2098263	2096971	2097281	2146739	159020	158539	163155	166684	168464

* dane na dzień 30 września

Tabela 1. Stan i struktura ludności Polski, Podkarpacia i Rzeszowa w latach 2004 – 2008.

Powyższe zestawienie przedstawia strukturę wiekową mieszkańców Rzeszowa, która wykazuje tendencje analogiczne do ogólnopolskich i występujących w województwie podkarpackim. Rzeszów jest więc pod względem struktury wiekowej mieszkańców typowym miastem Polski w którym na uwagę zasługuje znaczny odsetek ludzi w wieku produkcyjnym.

Zgodnie z wieloma rankingami oceniającymi potencjał rozwojowy i standard życia Rzeszów jest miastem o wysokim poziomie życia, dynamicznie rozwijającym się, miastem w którym prowadzone są intensywne remonty i rewitalizacja wielu rejonów.

Wśród mieszkańców Rzeszowa przeważają kobiety, które w latach 2004 - 2008 stanowiły większość społeczności miasta. Jest to odsetek zbliżony do danych wojewódzkich i krajowych. W Rzeszowie w od 2005 r. do 2008 r. liczba zawieranych małżeństw znacznie wzrosła w porównaniu do lat ich poprzedzających. Dane te odzwierciedlają skalę zjawiska na terenie Podkarpacia i całej Polski.

	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.*
Polska	191824	206916	177887	248 702	206244
Województwo podkarpackie	11177	11782	10313	13 766	11360
Miasto Rzeszów	772	835	754	1047	927

* dane na dzień 30 września

Tabela 2. Liczba zawartych małżeństw.

	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.*
Polska	363522	368285	277286	377 226	283168
Województwo podkarpackie	17965	18289	13194	17 910	13726
Miasto Rzeszów	1136	1141	835	1146	955

* dane na dzień 30 września

Tabela 3. Liczba zgonów.

Społeczność miasta charakteryzuje duże przywiązanie do fundamentalnych tradycji, a jednocześnie tolerancja i wyraźne otwarcie na nowoczesność.

Część diagnostyczna.

Niniejszy rozdział przedstawia diagnozę problemów pomocy społecznej na terenie Miasta Rzeszowa, którą prezentujemy w formie opisu problemów w funkcjonowaniu systemu pomocy w mieście, przedstawieniu pozytywnych i negatywnych stron pomocy społecznej, prezentacji zjawisk społecznych występujących na terenie miasta w formie tabel, wykresów i zdjęć.

Diagnoza została oparta na analizie danych i informacji przedstawionych przez jednostki pomocy społecznej oraz danych przygotowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie.

I. Diagnoza problemów pomocy społecznej na terenie Rzeszowa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest instytucją sektora publicznego, działającą w sferze polityki społecznej. Realizuje zadania gminy i miasta należące do zadań własnych, zleconych, a także zadania powiatu zlecone przez administrację rządową, których szczegółowy zakres określa ustawa o pomocy społecznej a także przepisy innych ustaw.

MOPS w Rzeszowie działa od 1 kwietnia 1990 r.. Pierwszą siedzibą administracji Ośrodka były pomieszczenia budynku przy ul. Batorego 9 a od 10 stycznia 1992 r. do chwili obecnej budynek przy ul. Jagiellońskiej 26, gdzie znajduje się Dyrektor jednostki, kadry i księgowość. Od samego początku istnienia MOPS pracę z klientem prowadzą pracownicy socjalni 9 rejonów opiekuńczych mający bezpośredni kontakt ze środowiskiem ułatwiający właściwą diagnozę i skuteczne rozwiązywanie trudności. Ośrodek stale rozwija swoją działalność dostosowując ją do potrzeb społeczności Rzeszowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z 9 rejonami jest ogniwem scalającym całą rzeszowską infrastrukturę socjalną a dodatkowo sprawuje nadzór merytoryczny i finansowy nad następującymi jednostkami:

- ośrodkiem adopcyjno - opiekuńczym,
- domami pomocy społecznej,
- placówkami opiekuńczo - wychowawczymi.

W latach 2004 – 2008 kadre Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie stanowili:

- pracownicy socjalni,
- opiekunki,
- kierownicy,
- administracja i pracownicy obsługi, których ilość i wykształcenie w w/w latach przedstawiają poniższe tabele:

Stanowiska pracy/ wykształcenie	podstawowe	zawodowe	średnie	szkoła pomaturalna	licencjat	wyższe	specjalizacje
Pracownicy socj.	-	-	-	56	-	27	1
Opiekunki	39	46	56	17	-	2	-
Kierownicy	-	-	1	4	-	14	5
Administracja i pracow. obsługi	4	9	18	-	2	25	1

Tabela 4. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2004 r.

Stanowiska pracy/ wykształcenie	podstawowe	zawodowe	średnie	szkoła pomaturalna	licencjat	wyższe	specjalizacje
Pracownicy socjalni	-	-	-	67	-	31	1
Opiekunki	33	46	51	20	21	2	-
Kierownicy	-	-	-	3	-	17	5
Administracja i pracow. obsługi	4	9	27	-	-	35	1

Tabela 5. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2005 r.

Stanowiska pracy/ wykształcenie	podstawowe	zawodowe	średnie	szkoła pomaturalna	licencjat	wyższe	specjalizacje
Pracownicy socjalni	-	-	-	68	-	33	7
Opiekunki	33	49	54	17	2	8	-
Kierownicy	-	-	-	3	-	18	6
Administracja i pracow. obsługi	4	8	26	3	-	46	1

Tabela 6. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2006 r.

Stanowiska pracy/ wykształcenie	podstawowe	zawodowe	średnie	szkoła pomaturalna	licencjat	wyższe	specjalizacje
Pracownicy socjalni	-	-	-	70	2	36	14
Opiekunki	34	41	55	18	2	10	-
Kierownicy	-	-	-	3	-	18	7
Administracja i pracow. obsługi	4	10	22	2	8	44	7

Tabela 7. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2007 r.

Stanowiska pracy/ wykształcenie	podstawowe	zawodowe	średnie	szkoła pomaturalna	licencjat	wyższe	specjalizacje
Pracownicy socjalni	-	-	-	70	3	40	15
Opiekunki	30	46	59	17	3	10	-
Kierownicy	-	-	-	3	-	18	9
Administracja i pracow. obsługi	2	11	22	2	8	57	6

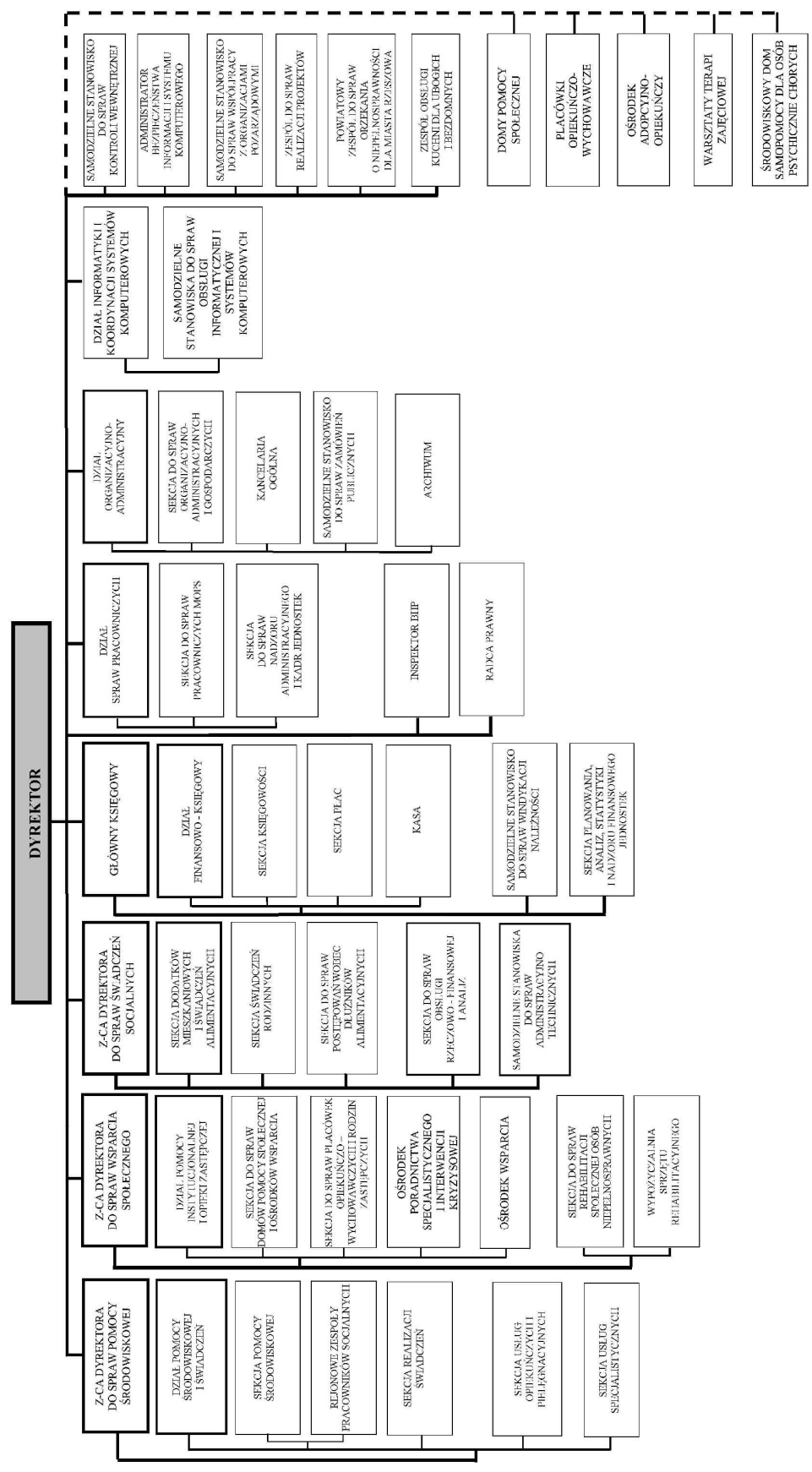
Tabela 8. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2008 r.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem Ośrodka jest umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pracownicy wspierają świadczeniobiorców w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb

w celu umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobiegają trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Powyższe zadania jednostki pomocy realizują w formie przyznawania, wypłacania świadczeń, pracy socjalnej, prowadzenia i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, zabezpieczania usług osobom wymagającym pomocy osób drugich. Realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie zadania zostały przedstawione w poniższej diagnozie działań poszczególnych działów i sekcji zgodnie z obowiązującym schematem organizacyjnym Ośrodka.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RZESZOWIE

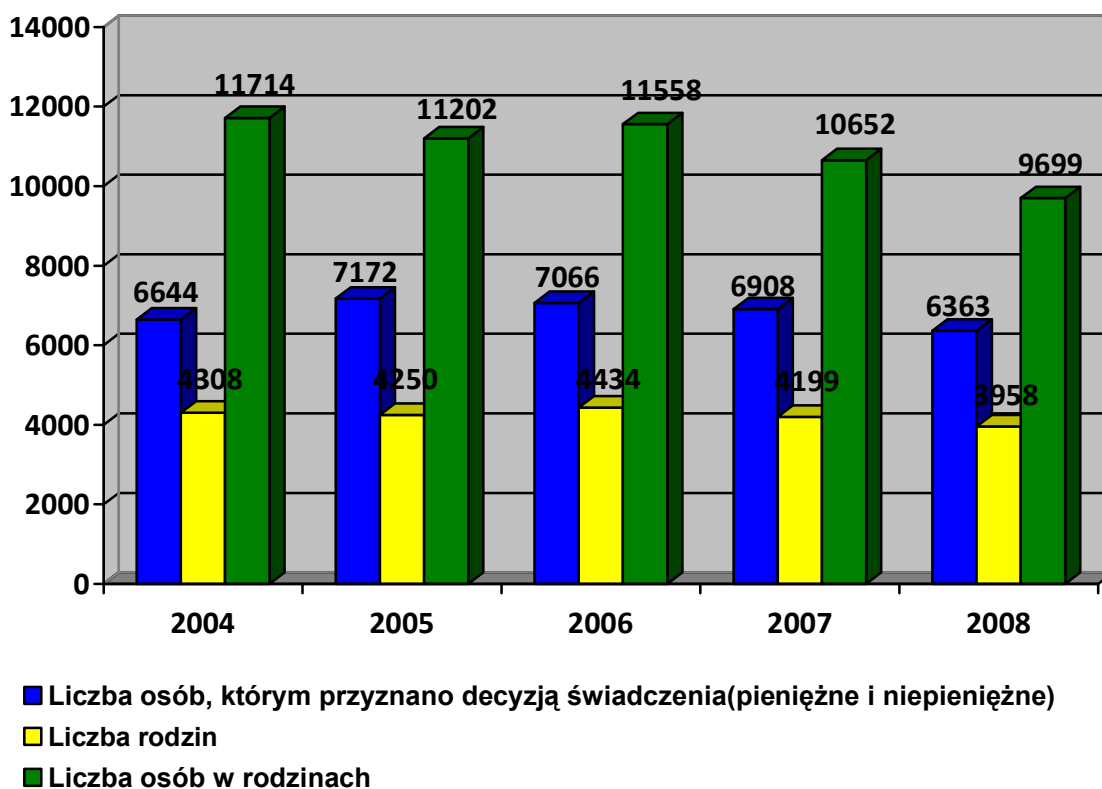
1. Dział Pomocy Środowiskowej.

a) Dział Pomocy Środowiskowej i Świadczeń.

Pomoc społeczna jest jednym z elementów zabezpieczenia społecznego państwa a jej zadaniem jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

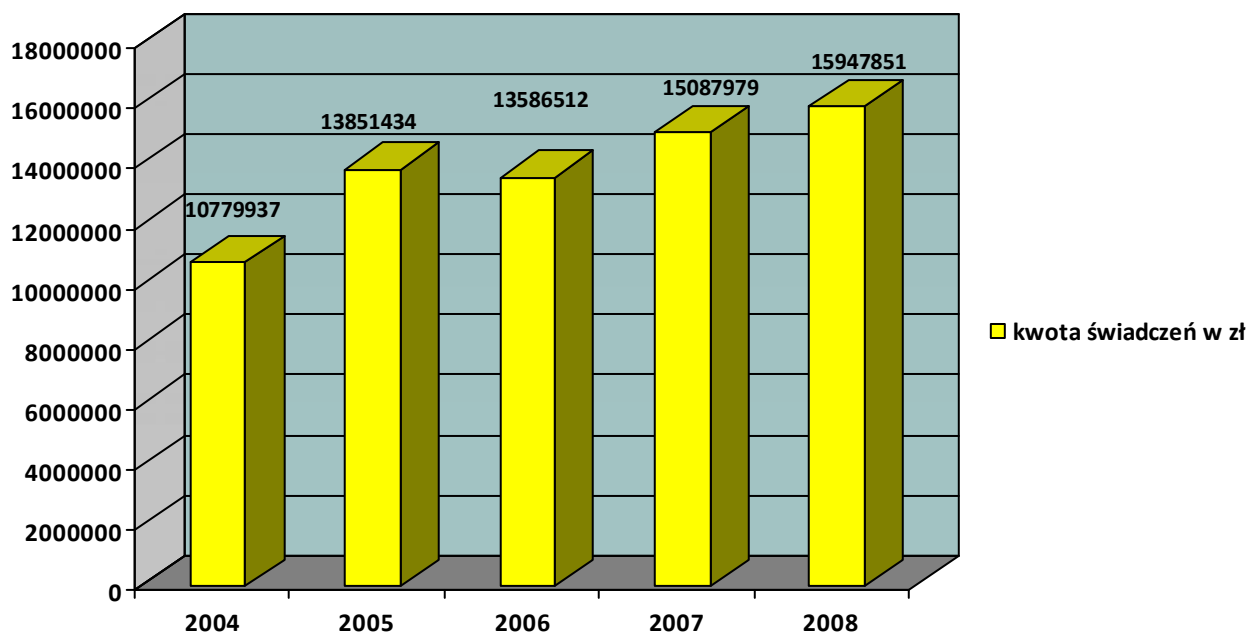
Ustawa o pomocy społecznej określa powody udzielania pomocy osobom i rodzinom, do których należą:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze,
- trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Wykres 1. Świadczenia udzielone w latach 2004 – 2008.

Jak pokazuje powyższy wykres, liczba osób objętych systemem pomocy społecznej w ostatnich czterech latach ulega niewielkim zmianom a wynika to ze zmian w regulacjach prawnych zawartych w ustawie o pomocy społecznej oraz aktach normatywnych a także ze zmiany obowiązującego kryterium dochodowego dla osoby i rodziny. Obecnie kryterium to ustalono na poziomie 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie. Tak niskie kryterium zawęży liczbę świadczeniobiorców i nie odzwierciedla faktycznej liczby osób ulegających marginalizacji. Rok 2004 był przełomowym w systemie pomocy społecznej ponieważ część świadczeniobiorców stała się klientami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, część przestała korzystać z pomocy i stała się odbiorcami jedynie świadczeń rodzinnych.

Wykres 2. Kwota świadczeń udzielonych w latach 2004 – 2008.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dotyczących świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania. Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w mieście należy zauważyć, iż nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin w roku 2004 były niższe w stosunku do lat 2005 - 2008.

Jak wynika z doświadczeń pracowników Ośrodka świadczenia pieniężne są najbardziej preferowaną przez świadczeniobiorców formą pomocy. W analizowanych latach widoczny jest spadek w 2004 r., a następnie wzrost tego rodzaju pomocy, co ma związek z wspomnianymi wcześniej zmianami prawnymi.

W poszczególnych rejonach pracowników socjalnych rodzaj i liczba rodzin korzystających z pomocy w latach 2004 – 2008 przedstawiają poniższe dane:

REJON I.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	497	544	517	507	470
2	Sieroctwo:	0	0	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	45	51	27	48	47
4	Bezrobocie	368	404	411	390	274
5	Niepełnosprawność:	175 w tym 16 dzieci	182 w tym 17 dzieci	258 w tym 22 dzieci	235 w tym 8 dzieci	245 w tym 6 dzieci
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	9	13	28	36	40
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	87	108	136	131	121
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	63	44	72	68	78
6	Długotrwała lub ciężka choroba	72	80	170	211	240
7	Przemoc w rodzinie	2	2	11	2	5
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	20	0	5	13	28
9	Wielodzietność	79	58	49	37	32
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	68	74	91	2	19
	rodziny niepełne	33	39	43	2	12
	rodziny wielodzietne	25	28	29	0	2
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	27	29	31	45	43
	rodziny niepełne	0	0	0	0	4
	rodziny wielodzietne	0	0	0	0	0
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	11	5	9	10
13	Alkoholizm	52	51	42	28	38
14	Narkomania	2	3	1	2	1
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	3	1	1	3	1
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON II.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	513	506	478	448	373
2	Sieroctwo:	1	2	0	1	1
	Sieroctwo biologiczne	1	0	0	1	0
	Sieroctwo społeczne	1	0	0	0	1
3	Bezdomność	8	6	5	2	3
4	Bezrobocie	403	407	411	375	289
5	Niepelnosprawność:	282	281	267	277	249
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	47	49	45	36	47
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	92	110	111	107	94
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	94	96	110	85	86
6	Długotrwała lub ciężka choroba	132	161	126	135	141
7	Przemoc w rodzinie	8	4	8	10	11
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	9	12	7	14
9	Wielodzietność	71	57	47	39	26
10	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wych. i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	278	243	244	229	204
	rodziny niepełne	137	131	120	112	99
	rodziny wielodzietne	71	57	47	39	26
11	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	7	2	10	8
12	Alkoholizm	47	34	33	39	37
13	Narkomania	4	4	1	3	3
14	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	3	1	2	3	0
15	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON III.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	291	303	314	276	251
2	Sieroctwo:	0	0	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	2	3	8	6	7
4	Bezrobocie	209	237	236	198	197
5	Niepelnosprawność:	137	135	151	160	166
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	30	36	39	40	29
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	46	61	60	66	82
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	39	42	47	54	55
6	Długotrwała lub ciężka choroba	86	94	144	108	143
7	Przemoc w rodzinie	2	2	8	3	5
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	30	35	3	1
9	Wielodzietność	1	0	0	18	23
10	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wych. i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	170	191	181	160	190
	rodziny niepełne	89	86	91	85	91
	rodziny wielodzietne	17	22	28	18	23
11	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	6	7	6	5
12	Alkoholizm	20	25	35	31	31
13	Narkomania	2	2	3	1	2
14	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	1
15	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON IV.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	245	246	249	252	214
2	Sieroctwo:	0	0	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	5	8	7	9	1
4	Bezrobocie	215	227	230	214	186
5	Niepelnosprawność:	143 w tym 35 dzieci	141 w tym 30 dzieci	132 w tym 20 dzieci	138 w tym 12 dzieci	143 w tym 15 dz.
	I gr., znaczny stopień niepelnosprawności	30	28	27	21	32
	II gr., umiarkowany stopień niepelnosprawności	38	37	41	42	46
	III gr., lekki stopień niepelnosprawności	57	59	57	47	30
6	Długotrwała lub ciężka choroba	138	154	166	167	190
7	Przemoc w rodzinie	8	9	10	7	3
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	27	17	15	15
9	Wielodzietność	20	22	18	14	15
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	39	56	35	19	31
	rodziny niepełne	27	42	31	10	14
	rodziny wielodzietne	12	14	4	3	5
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	61	53	61	83	108
	rodziny niepełne	2	1	1	22	10
	rodziny wielodzietne	0	0	0	3	2
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	7	4	9	2
13	Alkoholizm	22	26	27	26	27
14	Narkomania	0	0	0	0	0
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	2	1	0	0	1
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON V.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	248	262	252	249	209
2	Sieroctwo:	0	0	1	1	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	1	1	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	1	2	1	1	1
4	Bezrobocie	198	224	230	208	163
5	Niepelnosprawność:	154	154	154	141	132
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	29	31	28	25	32
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	48	53	44	65	53
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	62	63	77	45	47
6	Długotrwała lub ciężka choroba	148	170	178	174	209
7	Przemoc w rodzinie	2	3	5	3	5
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	13	7	4	5	7
9	Wielodzietność	24	23	15	21	17
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	102	124	103	114	79
	rodziny niepełne	67	67	65	69	45
	rodziny wielodzietne	23	21	15	18	11
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	116	128	101	133	68
	rodziny niepełne	70	75	68	73	41
	rodziny wielodzietne	23	20	15	18	11
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	7	3	2	6
13	Alkoholizm	16	19	25	22	24
14	Narkomania	0	2	1	0	0
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	1	0	5	0
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON VI.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	426	389	422	398	359
2	Sieroctwo:	0	0	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	4	3	4	3	2
4	Bezrobocie	316	302	358	287	251
5	Niepelnosprawność:	210	216	251	227	222
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	60	51	51	42	38
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	95	93	123	98	121
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	55	72	77	87	63
6	Długotrwała lub ciężka choroba	238	195	338	270	346
7	Przemoc w rodzinie	4	1	9	4	6
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	69	132	108	96
9	Wielodzietność	62	47	60	51	38
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	115	127	135	136	121
	rodziny niepełne	67	72	77	27	17
	rodziny wielodzietne	8	10	10	18	5
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	277	319	390	285	204
	rodziny niepełne	114	120	110	81	65
	rodziny wielodzietne	62	47	60	33	15
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	2	0	1
13	Alkoholizm	31	25	33	30	32
14	Narkomania	0	0	1	4	4
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	1	0	0	9	2
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON VII.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	206	201	222	221	174
2	Sieroctwo:	0	0	2	1	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	2	1	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	0	0	1	2	1
4	Bezrobocie	185	212	214	187	153
5	Niepelnosprawność:	92	117	162	159	155
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	21	25	28	32	40
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	56	62	95	78	74
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	15	30	39	49	41
6	Długotrwała lub ciężka choroba	79	83	64	96	119
7	Przemoc w rodzinie	1	2	5	2	4
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	22	38	60	14
9	Wielodzietność	32	26	21	60	12
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	18	16	19	48	66
	rodziny niepełne	5	5	13	18	49
	rodziny wielodzietne	13	11	16	30	12
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	37	8	24	24	27
	rodziny niepełne	37	8	24	24	20
	rodziny wielodzietne	0	0	0	0	7
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	0	3	4	3
13	Alkoholizm	14	25	9	12	15
14	Narkomania	0	0	1	1	1
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	0	0	1	4	5
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON VIII.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	278	339	312	352	313
2	Sieroctwo:	0	0	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	0	0	0	0
3	Bezdomność	0	2	0	0	1
4	Bezrobocie	190	213	205	216	240
5	Niepelnosprawność:	104	122	100	125	144
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	12	15	16	25	31
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	67	68	75	60	76
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	28	45	31	40	37
6	Długotrwała lub ciężka choroba	91	108	98	137	111
7	Przemoc w rodzinie	3	9	4	11	8
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	38	44	0	6
9	Wielodzietność	27	29	19	28	54
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	151	140	99	45	156
	rodziny niepełne	100	105	58	36	85
	rodziny wielodzietne	27	29	19	9	54
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	151	140	99	102	156
	rodziny niepełne	100	105	58	61	85
	rodziny wielodzietne	27	29	19	19	54
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	5	5	7	1
13	Alkoholizm	25	34	41	31	18
14	Narkomania	0	0	1	0	0
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	1	0	2	8	7
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

REJON IX.

Lp.	Przyczyny udzielenia pomocy	2004	2005	2006	2007	2008
1	Ubóstwo	337	294	284	226	196
2	Sieroctwo:	0	1	0	0	0
	Sieroctwo biologiczne	0	0	0	0	0
	Sieroctwo społeczne	0	1	0	0	0
3	Bezdomność	3	2	1	2	2
4	Bezrobocie	254	252	233	182	133
5	Niepelnosprawność:	122	133	145	148	127
	I gr., znaczny stopień niepełnosprawności	20	22	22	32	25
	II gr., umiarkowany stopień niepełnosprawności	58	66	55	66	59
	III gr., lekki stopień niepełnosprawności	37	38	40	39	30
6	Długotrwała lub ciężka choroba	113	95	73	97	103
7	Przemoc w rodzinie	1	3	3	2	3
8	Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	3	1	6	5
9	Wielodzietność	49	49	40	25	20
10	Bezradność w sprawach opiek.-wych. w tym:	49	18	20	26	22
	rodziny niepełne	35	16	15	15	13
	rodziny wielodzietne	14	2	5	7	5
11	Bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym:	13	43	35	43	42
	rodziny niepełne	0	0	0	6	4
	rodziny wielodzietne	0	0	0	1	0
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	0	1	4
13	Alkoholizm	31	35	37	31	23
14	Narkomania	1	2	2	1	1
15	Zdarzenie losowe lub sytuacja kryzysowa	3	0	1	0	3
16	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	6.644	x	10.779.937	4.308	11.714
ZASIŁKI STAŁE - ogółem	435	4.478	1.473.570	433	681
MACIERZYŃSKI ZASIŁEK OKRESOWY	166	550	159.568	166	608
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	32	21.406	309.704	30	44
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM	1.348	6.979	1.457.696	1.348	4.028
POSIŁEK	1.828	220.776	507.243	1.284	4.356
w tym dla: dzieci	1.670	202.536	454.862	1.128	3.864
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	524	303.748	3.909.162	513	658
w tym: specjalistyczne	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	13	13	11.130	13	25
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	45	78	2.680	43	49
SPRAWIENIE POGRZEBU	13	13	16.854	13	25
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	4.049	x	2.932.330	3.265	9.457
w tym: zasiłki specjalne celowe	922	1.742	375.120	856	2.348
PRACA SOCJALNA	x	x	x	1760	4.656

Tabela 9. Świadczenia udzielone w 2004 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	7.172	x	13.851.434	4.250	11.202
ZASIŁKI STAŁE - ogółem	455	4.429	1.506.529	453	724
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	46	19.958	333.296	43	74
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM	2.110	15.319	4.098.573	2.110	6.248
POSILEK	2.845	583.212	1.425.519	1.608	4.732
w tym dla: dzieci	1.834	264.357	733.426	1.023	3.100
USŁUGI OPIEKUŃCZE – OGÓŁEM	463	242.713	4.246.962	452	572
w tym: specjalistyczne	3	82	1.435	2	9
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	4	4	4.100	4	16
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	13	13	23.490	13	13
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	3.714	x	2.212.965	3.099	8.826
w tym: zasiłki specjalne celowe	1.145	2.267	520.436	1.025	2.771
PRACA SOCJALNA	x	x	x	1.462	3.849

Tabela 10. Świadczenia udzielone w 2005 r.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM		7.066	x	13.586.512	4.434	11.558
ZASIŁKI STAŁE - ogółem		455	4428	1.543.197	443	683
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI		56	28.977	391.749	53	131
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM		2.130	15.653	3.947.904	2130	6.197
POSILEK		3.161	619.363	1.608.637	1.766	5.174
w tym dla: dzieci		2.168	296.811	892.514	1.210	3.730
USŁUGI OPIEKUŃCZE – OGÓŁEM		513	296.540	4.179.513	502	604
w tym: specjalistyczne		3	410	5781	3	7
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO		9	13	34.415	9	19
<i>Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną</i>		6	6	5284	-	-
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO		0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU		10	10	17.471	10	10
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM		3.584	x	1.858.342	2.585	6.428
w tym: zasiłki specjalne celowe		1.152	2.416	522.071	1.088	2.950
PRACA SOCJALNA		x	x	x	1.657	4.184

Tabela 11. Świadczenia udzielone w 2006 r.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM		6908	x	15087979	4199	10652
ZASIŁKI STAŁE - ogółem		442	4495	1649227	440	656
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI		61	30948	461934	59	159
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM		1821	13980	3612726	1821	5255
POSILEK		3308	612233	1667249	1764	6080
w tym dla: dzieci		2246	327096	1029729	1228	4286
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM		473	299032	4444188	462	598
w tym: specjalistyczne		6	351	5230	6	16
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO		26	26	56700	24	73
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO		0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU		9	9	15161	9	9
w tym osobom: bezdolnym		0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM		3159	x	3180794	3132	8629
w tym: zasiłki specjalne celowe		986	2740	638516	986	2516
PRACA SOCJALNA		x	x	x	2092	5061

Tabela 12. Świadczenia udzielone w 2007 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	6363	909782	15947851	3958	9699
ZASIŁKI STAŁE - ogółem	473	4516	1671182	437	605
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	76	37026	656728	74	203
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	1422	10115	3200997	1422	3925
POSILEK	2831	553328	1550225	1563	5555
w tym dla: dzieci	2025	290838	962936	1136	4897
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	486	292860	5269757	437	652
w tym: specjalistyczne	3	459	8262	3	11
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	14	14	29600	14	35
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	0	0	0	0	0
w tym osobom: bezdolnym	10	10	22394	10	10
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	3287	11913	3546968	2984	7928
w tym: zasiłki specjalne celowe	1092	3149	821070	1089	2887
PRACA SOCJALNA	x	x	x	2471	6175

Tabela 13. Świadczenia udzielone w 2008 r.

Najważniejszymi przesłankami korzystania z pomocy społecznej w Rzeszowie w latach 2004 – 2008 były:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- alkoholizm.

Najmniej liczną grupę stanowiły osoby, które korzystały z pomocy społecznej z powodów:

- trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego,
- narkomanii,
- przemocy w rodzinie,
- zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowej.

W analizie danych tabelarycznych uwagę zwraca stale wzrastająca liczba osób wspieranych przez system pomocy społecznej, głównie poprzez dożywianie. Dane te dowodzą istnienia poważnych niedoborów materialnych wśród znacznej liczby rodzin przy jednoczesnym uznaniu przez pracowników socjalnych tej formy pomocy jako najbardziej skutecznej, głównie w stosunku do dzieci i młodzieży.

b) Usługi opiekuńcze.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych, codziennych potrzeb życiowych w zależności od ograniczonej sprawności psychofizycznej klienta ośrodka, tj.:

- czynności z zakresu samoobsługi (mycie się, jedzenie, ubieranie, korzystanie z toalety itp.),
- czynności obejmujące higienę otoczenia (sprzątanie, zmiana bielizny pościelowej),
- czynności związane z przygotowaniem posiłków (gotowanie, zmywanie),

- czynności związane z utrzymaniem kontaktów poza domem (zakupy, załatwianie spraw urzędowych, konieczność nabycia leków),
- konieczność przyjmowania leków,
- przestrzeganie zalecanej terapii innej niż farmakologiczna, np. okłady, ćwiczenia usprawniające,
- zachowanie diety, często wbrew wieloletnim nawykom żywieniowym i upodobaniom,
- przestrzeganie w leczeniu konkretnych sekwencji czasowych, np. przyjmowanie leków.

Na podstawie postanowień Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Usługi te obejmują następujący zakres:

1. Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym:
 - kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych,
 - interwencje i pomoc w życiu w rodzinie,
 - pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
 - wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
 - pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi.
2. Pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia w tym:
 - pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych,
 - uzgadnianie i dotrzymywanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych,
 - pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece,
 - pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
 - w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych a także w utrzymaniu higieny,
 - pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia,
 - pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych.

3. Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu

- postępowaniu zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii,
- współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno-pedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego w celu aktywizacji osoby korzystającej z usług.

Zatrudniona w MOPS pielęgniarka świadczy usługi pielęgnacyjne u osób obłożnie chorych.

Usługi		2004	2005	2006	2007	2008
Usługi opiekuńcze	ilość środowisk	524	460	510	467	483
	ilość godzin	303748	242631	296040	298681	292401
Usługi specjalistyczne z zadań własnych	ilość środowisk	-	3	3	6	3
	ilość godzin	-	82	410	351	459
Usługi specjalistyczne z zadań zleconych	ilość środowisk	32	46	56	61	76
	ilość godzin	16200	19958	28977	31148	37025,5

Tabela 14. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze udzielone w latach 2004 – 2008.

Przez okres 54 miesięcy, od 2002 roku do 2007 roku w ramach umowy z PFRON, pracownicy Działu Usług Opiekuńczych, świadczyli usługi w formie specjalistycznych usług opiekuńczych fizjoterapeutycznych i rehabilitacyjnych w gabinecie fizjoterapii przy ul. Skubisza 4 dla osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych podstawowych i specjalistycznych, uczestników Ośrodka Wsparcia przy ul. Seniora 2 w Rzeszowie oraz w szczególnych przypadkach w domu chorego. Pomoc ta świadczona była nieodpłatnie (Tabela 20).

2. Dział Pomocy Instytucjonalnej i Opieki Zastępczej.

a) Rodziny zastępcze.

Rodzina zastępcza to forma opieki nad dzieckiem, które czasowo lub trwale pozbawione jest opieki rodziców biologicznych.

Opieka w ramach rodziny zastępczej to dobrowolny akt opiekuńczy wobec dziecka usankcjonowany postanowieniem sądowym.

Do rodziny zastępczej trafić mogą dzieci, których rodzicom została ograniczona lub zawieszona władza rodzicielska, do opieki zastępczej trafiają również dzieci, których

rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Ograniczenie władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej skutkuje przeniesieniem na opiekunów zastępczych wszelkich atrybutów bieżącej pieczy - codziennej opieki i troski nad dzieckiem, natomiast obszar tzw. reprezentacji ustawowej - podejmowanie względem dziecka wszystkich ważnych decyzji życiowych - nadal jest w „rękach” rodziców naturalnych.

Jest to forma opieki, która podlega kontroli ze strony sądu i ośrodka pomocy społecznej.

Na każde dziecko objęte opieką zastępczą Miasto przeznacza środki finansowe, których wysokość uzależniona jest od wieku dziecka, jego stanu zdrowia i podstawy prawnej umieszczenia w opiece zastępczej.

Opieka zastępcza powinna trwać tak długo, aż ustaną przyczyny kryzysu rodziny własnej dziecka będące podstawą do orzeczenia umieszczenia dziecka w opiece poza rodziną własną.

Podstawowym zadaniem rodziny zastępczej jest pomaganie dziecku, a nie zastępowanie mu rodziców. Rodzina zastępcza powinna zapewnić dziecku warunki rozwoju i wychowania odpowiednie do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju, w tym:

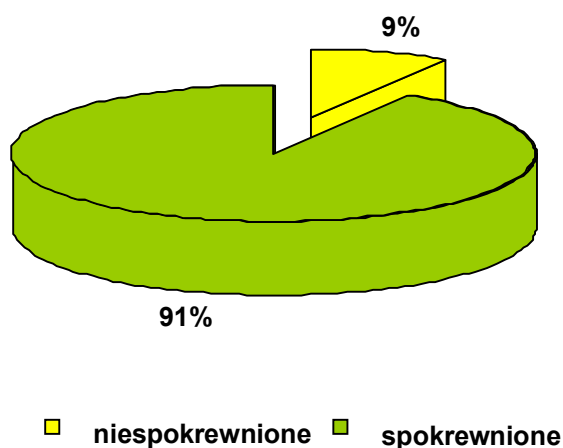
- odpowiednie warunki bytowe,
- możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego,
- możliwości zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka,
- możliwość właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
- odpowiednie warunki do wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej Miasto Rzeszów zapewnia opiekę i wychowanie w:

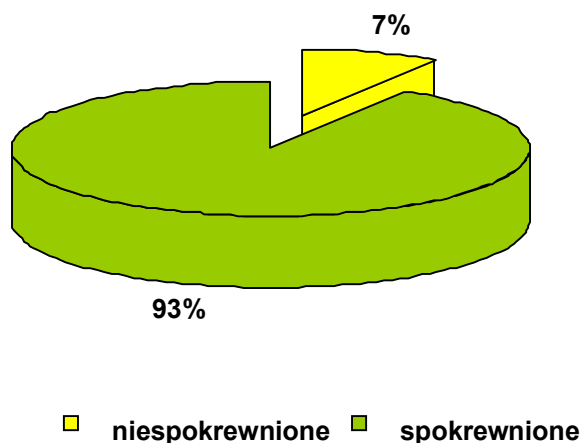
- rodzinie zastępczej:
 - a) spokrewnionej z dzieckiem,
 - b) niespokrewnionej z dzieckiem,
- całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej typu:
 - a) interwencyjnego (pogotowie opiekuńcze),
 - b) socjalizacyjnego (dom dziecka),
 - c) rodzinnego (rodzinny dom dziecka).

Na terenie miasta Rzeszowa w 2004 r. pomocą pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej objętych było 95 rodzin (8 rodzin niespokrewnionych, 87 rodzin spokrewnionych), natomiast w latach 2005 i 2006 po 103 rodziny zastępcze (9 rodzin niespokrewnionych, 94 rodziny spokrewnione).

W 2007 r. z wymienionej formy pomocy korzystało 115 rodzin (8 rodzin niespokrewnionych, 107 rodzin spokrewnionych) natomiast w 2008 r. 95 rodzin zastępczych w tym 9 niespokrewnionych.

Wykres 3. Struktura rodzin zastępczych według pokrewieństwa w 2005, 2006 i 2008 roku.

Wykres 4. Struktura rodzin zastępczych według pokrewieństwa w 2007 roku.

Większość rodzin zastępczych jest spokrewniona z dzieckiem. Rodzinę zastępczą najczęściej tworzą dziadkowie, krewni w linii bocznej i rodzeństwo. Wielu rodziców zastępczych ma ponad 60 lat i dlatego ta grupa osób wymaga szczególnego wsparcia (poradnictwo, szkolenia, porady psychologiczne).

Przyczynami umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych jest:

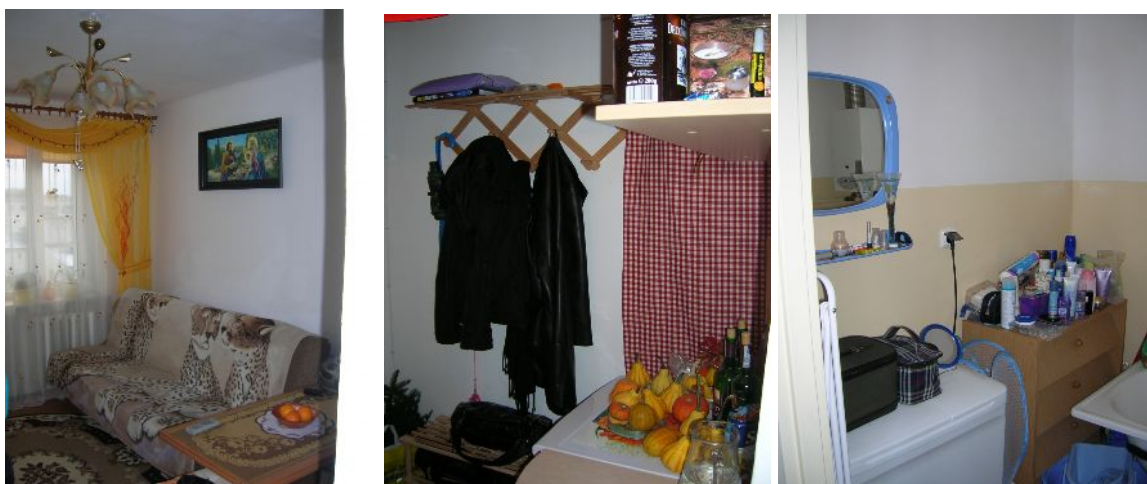
- osierocenie,
- porzucenie,
- niepełnosprawność rodziców,
- wyjazd rodzica za granicę,
- choroba rodziców,
- przebywanie opiekunów w zakładzie karnym,
- trudne warunki materialne rodziny,
- patologia (alkoholizm, narkomania).

Ważnym elementem pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oprócz zapewniania dzieciom pozbawionym opieki właściwego środowiska rodzinnego jest praca i pomoc usamodzielniającym się wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze lub placówki opiekuńczo – wychowawcze, domy pomocy społecznej, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze. Usamodzielniający się wychowankowie po osiągnięciu pełnoletności zostają objęci programem usamodzielnienia, który obejmuje:

- jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (nie dłużej niż do 25 roku życia wychowanka),
- pomoc pieniężną na zagospodarowanie w formie rzeczowej, która może być przeznaczona na zakup:
 - materiałów niezbędnych do remontu i wyposażenia mieszkania,
 - niezbędnych urządzeń domowych,
 - pomocy naukowych,
 - sprzętu rehabilitacyjnego,
 - sprzętu, który może służyć do podjęcia zatrudnienia,
 - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych - mieszkania chronione, mieszkania socjalne,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia oraz załatwieniu wszelkich spraw urzędowych.

	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych	13	31	40	44	39
wychowankowie rodzin zastępczych	68	80	78	81	76
wychowankowie, którzy otrzymali mieszkanie socjalne	11	0	19	6	5

Tabela 15. Ilość wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie oraz ilość otrzymanych przez nich mieszkań w latach 2004 – 2008.

Zdjęcie 1. Mieszkanie wychowanki.

b) Placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze zaspokajają potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne i religijne dzieci i młodzieży, a także zapewniają przysługujące świadczenia zdrowotne i dostęp do kształcenia w oparciu o odrębne przepisy.

Na terenie Miasta Rzeszowa działają placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- interwencyjnego – Pogotowie Opiekuńcze, które zapewnia dzieciom pozbawionym opieki rodziców całodobową opiekę i wychowanie, do czasu powrotu do rodziców, umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo placówce socjalizacyjnej. Do placówki przyjmowane są dzieci od lat 7. W wyjątkowych przypadkach, gdy dziecku nie można

zapewnić rodzinnej opieki zastępczej, do placówki mogą być przyjmowane dzieci młodsze. Pobyt w placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące. Jeżeli trwa postępowanie sądowe w sprawie uregulowania sytuacji dziecka, pobyt może być przedłużony nie dłużej jednak niż o kolejne 3 miesiące,

- rodzinnego – Rodzinny Dom Dziecka, zapewnia dzieciom całkowicie pozbawionym opieki rodziców całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego,

- socjalizacyjnego – Zespół Placówek Opiekuńczo Wychowawczych Dom dla Dzieci i Młodzieży „Mieszko” zapewniający całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej.

Rok	Liczba dzieci z terenu Miasta Rzeszowa umieszczonych w placówkach interwencyjnych z podziałem na wiek		Liczba dzieci z terenu Miasta Rzeszowa umieszczonych w placówkach socjalizacyjnych z podziałem na wiek		Liczba osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych z podziałem na rodziców i opiekunów prawnych.	
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni
2008	0	30	14	12	6	3
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni
2007	0	19	13	18	7	4
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni
2006	0	17	10	26	11	4
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni
2005	0	5	6	41	9	5
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni
2004	0	13	9	12	8	4
	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	0 – 3 rok życia	3 – 18 rok życia	rodzice	opiekunowie prawni

Tabela 16. Liczba dzieci z terenu miasta Rzeszowa w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, liczba osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w tych placówkach.

3. Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej jednym z zadań pomocy społecznej jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Zadania te realizowane są od 2004 roku przez zespół pracowników zatrudnionych w Ośrodku Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie.

OPSIK zapewnia pomoc psychologiczną w formie konsultacji indywidualnych i grup wsparcia, poradnictwa prawnego, pedagogicznego i socjalnego a także pomoc w formie schronienia dla osób, które z powodu przemocy stosowanej przez członka rodziny nie mogą przebywać w domu.

Ośrodek dysponuje 7 pokojami mieszkalnymi, w których mogą znaleźć schronienie osoby dotknięte przemocą w rodzinie (maksymalna liczba mieszkańców to 21 osób) oraz 2 mieszkaniami chronionymi dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych oczekujących na własne mieszkanie.

Mieszkańcy we własnym zakresie zapewniają sobie odzież i środki czystości oraz wyżywienie. Suchy prowiant wydawany jest tylko dla osób nowo przybyłych w nocy lub dzień wolny od pracy, gdy nie ma możliwości udzielenia pomocy w formie zasiłku celowego. Ośrodek zapewnia nieodpłatny pobyt, możliwość korzystania ze wspólnej kuchni, łazienek, pralni, świetlicy.

W 2004 i 2005 r. w nocy i w dni wolne od pracy całodobową pracę Ośrodka zabezpieczało 124 pracowników MOPS, w tym pracownicy socjalni z 9 rejonów opiekuńczych, konsultanci OPSIK oraz inni pracownicy MOPS. Od marca 2006 r. istnieje stały zespół personelu Ośrodka, tworzy go 11 osób. Stała kadra Ośrodka wpływa na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkanek, łatwiejsza jest wymiana informacji.

W 2006 roku zespół OPSIK zapewniający pierwszą pomoc psychologiczną dla osób doświadczających kryzysów tworzyło 4 konsultantów psychologów, 2 konsultantów pedagogów, konsultant socjolog, 3 pracowników socjalnych, konsultant prawnik.

Ośmiu specjalistów zapewniało pracę Ośrodka w godzinach 7³⁰ do 20⁰⁰, zaś 3 pracowników socjalnych wspieranych przez resztę zespołu zabezpieczało pracę w godzinach nocnych i dniach ustawowo wolnych od pracy.

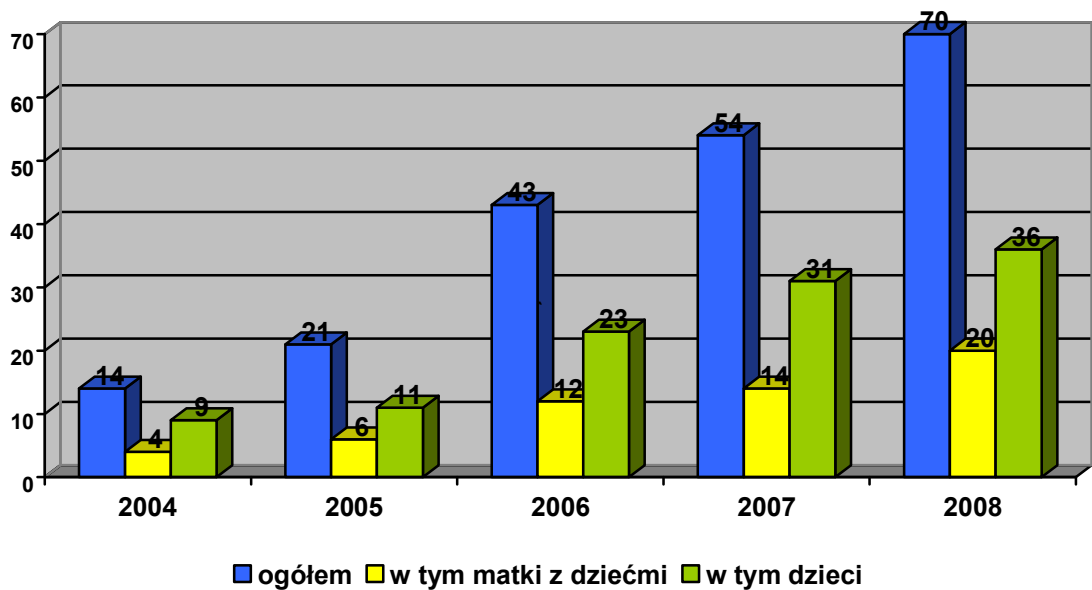
OPSIK jest jedyną w mieście całodobową placówką udzielającą noclegu w sytuacjach kryzysowych. Pracownicy Ośrodka zapewniają schronienie dla osób przywożonych przez policję z interwencji domowych lub zgłaszających się samodzielnie, ustalają sytuację życiową osób szukających schronienia, tworzą plan pomocy i uczestniczą w zawieraniu kontraktu z klientami. Oferowana jest pomoc psychologiczna w sytuacjach nagłych związanych z kryzysem sytuacyjnym zarówno dla mieszkańców OPSIK jak i innych potrzebujących mieszkańców Rzeszowa. Celem interwencji kryzysowej jest obniżenie nasilenia objawów takich jak lęk, niepokój, ostre myśli samobójcze oraz przywrócenie podstawowego poczucia bezpieczeństwa i odbudowa umiejętności radzenia sobie. Aby sprostać tym zadaniom Ośrodek zatrudnia kadrę, która ciągle podnosi swoje kwalifikacje jak również wymienia doświadczenia z innymi specjalistami zajmującymi się pomocą rodzinie.

Po udzieleniu pomocy w formie schronienia kontynuowana jest pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej, pomocy finansowej. Dążymy do tego, by utrzymać kontakt terapeutyczny po to, by osoba doznająca przemocy mogła korzystać z systemu wsparcia często zbudowanego z wielkim trudem. W pomocy rodzinom wieloprotymowym korzystaliśmy z konsultacji z pedagogami szkolnymi, kuratorami, dzielnicowymi.

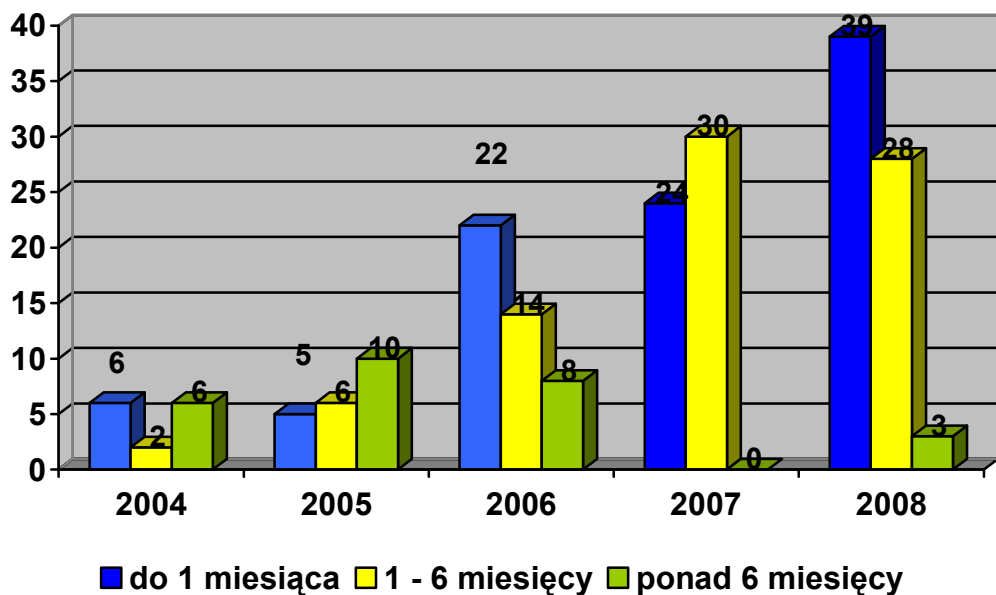
W uzasadnionych przypadkach pracownik OPSIK udawał się na interwencję domową (najczęściej w towarzystwie pracownika socjalnego) w celu diagnozy sytuacji rodzinnej, w przypadkach podejrzenia o przemoc wobec dzieci, chorobę psychiczną jako podłoże przemocy. Zgłoszenie następowało ze strony pracownika socjalnego, od członków rodzin, sąsiadów lub anonimowo.

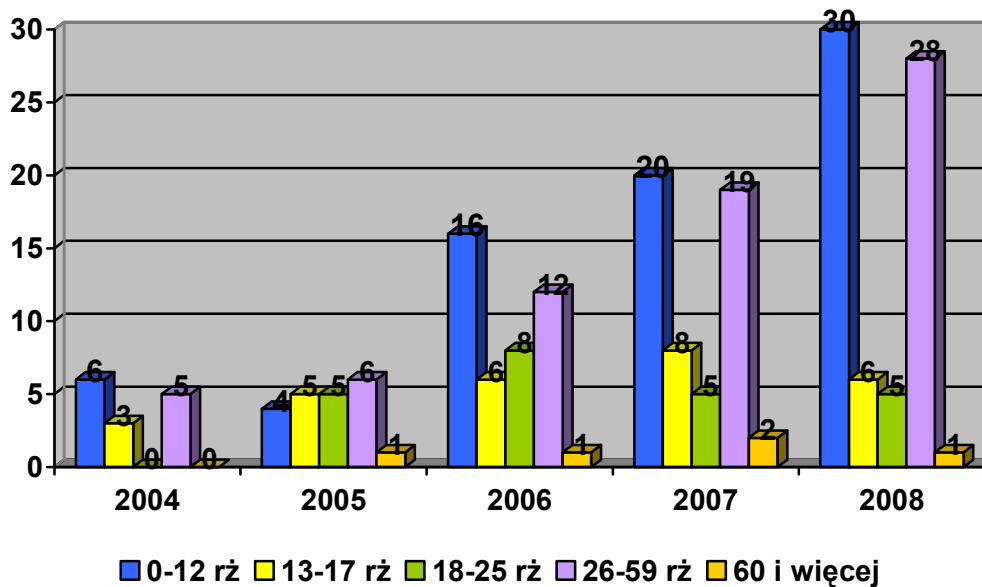
Zdjęcie 2. Mieszkanie chronione.

Wykres 5. Liczba osób, które skorzystały z miejsc hostelowych OPSIK w latach 2004 – 2008.

Wykres 6. Mieszkańcy OPSIK w zależności od długości pobytu.

Wykres 7. Mieszkańcy OPSIK według wieku.

	2004 r.		2005 r.		2006 r.		2007 r.		2008 r.	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
Poradnictwo specjalistyczne ambulatoryjne	620	1704	638	1753	750	1952	910	2101	975	2194
Nocleg w OPSIK	5	14	10	21	17	43	21	54	31	70

	Liczba osób korzystających				
	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Grupy pomocowe	35	48	45	45	28
Mieszkania chronione	2	4	6	6	6

Tabela 17. Osoby objęte pomocą OPSIK.

Liczba osób korzystających z pomocy	2005 r.		2006 r.		2007 r.		2008 r.	
	K	M	K	M	K	M	K	M
Ofiara	146	4	346	16	230	3	205	47
Świadek	50	27	13	4	43	12	14	2
Sprawca	22	18	22	18	12	33	51	6

Tabela 18. Klienci OPSIK – osoby uwikłane w przemoc domową.

Ośrodek oferuje mieszkańcom Rzeszowa pomoc psychologiczną, pedagogiczną, socjologiczną, prawną. Poradnictwo prowadzone jest w godzinach 7³⁰ - 20⁰⁰ wszystkie porady są bezpłatne. Dodatkowo w latach 2004 – 2008 prowadzone były:

- grupa wsparcia „PO-MOC” dla kobiet doświadczających pomocy w rodzinie,
- grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin, w których zaburzona jest komunikacja pomiędzy członkami rodziny, występuje problem uzależnienia, bezrobocie i problemy w nauce,
- trening wyobraźni i myślenia twórczego dla dzieci w wieku 10-13 lat, pochodzących ze środowisk ubogich w bodźce stymulujące rozwój intelektualny, narażonych na negatywne oddziaływania środowiskowe i społeczne,
- grupa psychoedukacyjna „Szkoła dla Rodziców”,
- zajęcia nauki języka angielskiego prowadzone dzięki współpracy ze sponsorem Szkołą Językową „Awans”,
- grupa terapeutyczna dla osób uzależnionych podejmujących proces trzeźwienia,
- program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

W celu doskonalenia umiejętności pomocowych oraz zintegrowania środowiska działającego na rzecz dziecka i rodziny na terenie OPSIK odbyły się liczne szkolenia i robocze spotkania. Przeprowadzono m. in. cykl szkoleń w ramach projektu „Rozszerzenie oferty kompleksowej pomocy dla osób doświadczających kryzysu - integracja środowisk pomocowych - wymiana doświadczeń” we współpracy z ZPOW Dom Dzieci i Młodzieży „Mieszko” w Rzeszowie, Policijną Izbą Dziecka, Zespołem ds. Nietletnich i Patologii Sekcji Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie, lekarzem psychiatrą: „Pomoc dziecku i rodzinie”, „Zaburzenia psychiczne – pomoc choremu i rodzinie”, „Przestępczość nietletnich w Rzeszowie”, „Procedura Niebieskie Karty”.

Pracownicy socjalni i dzielnicowi z terenu Rzeszowa brali udział w szkoleniu: „Praca z zakresu pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie”, w tym seminarium „Organizacja oddziaływań wobec sprawców przemocy domowej”, „Praca z klientem niezmotywowanym - sprawcą przemocy”. Pracownicy mieli okazję uczestniczyć w szkoleniach: „Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach”, „Praca z rodzicem dziecka krzywdzonego”, „Rzucone ziarno – metafora i bajka w pracy z dziećmi i rodzinami”, „Szkoła dla Rodziców”, Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, „Profilaktyka HIV/ AIDS”, „Kontrakt w pracy socjalnej”,

„Organizacja pomocy dla ofiar katastrof”, „Organizacja pomocy psychologicznej dla osób w kryzysie objawiającym się stanami depresyjnymi i próbami samobójczymi”. Na terenie Ośrodka prowadzone były przez Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy szkolenia dla rodziców zastępczych, odbył się cykl szkoleń dla opiekunek działu Usług Opiekuńczych, spotkania terapeutów dzieci autystycznych Działu Usług Opiekuńczych MOPS.

W ramach promocji usług Ośrodka zamieszczono notki o Ośrodku Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w lokalnej prasie: Nowinach, Super Nowościach, Dniu Rzeszowa a także udzielano wywiadów i komentarzy bieżących wydarzeń związanych z przemocą domową. Przygotowano plakaty informacyjne o poradnictwie specjalistycznym, grupie wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy oraz socjoterapii dla dzieci w OPSIK, które umieszczano na tablicach informacyjnych w siedzibach pracowników socjalnych. W 2007 r. pracownicy OPSIK opracowali informator o instytucjach pomagających osobom w kryzysie dla województwa podkarpackiego oraz plakaty i ulotki informacyjne dotyczące oferty OPSIK.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z dnia 20 września 2005 r.) oraz Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890 z dnia 17 lipca 2006 r.) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2006 roku rozpoczął realizację pilotażowego programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób, które w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie zostały zobowiązane przez Sąd do uczestniczenia w takim programie.

Podstawowym celem tych działań jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie były prowadzone w formie programów działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych ukierunkowanych na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która zmniejszy ryzyko dalszego stosowania przez nie przemocy oraz zwiększy ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. W organizacji i realizacji programów priorytetem jest zasada ochrony bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych

przez osobę stosującą przemoc, z tych względów programy prowadzone są w miejscach oddalonych od ośrodków, gdzie prowadzone są programy pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.

W roku 2007 zrealizowano 3 edycje programów korekcyjno - edukacyjnych po 60 godzin każdy. Dwie edycje programu realizowane były na terenie Zakładu Karnego w Rzeszowie, jedna grupa wolnościowa spotykała się w Ośrodku Wsparcia w Rzeszowie przy ul. Seniora 2. W sumie objęte programem korekcyjno - edukacyjnym zostały 33 osoby. W 2008 roku zrealizowano 5 edycji programów, w tym cztery w Zakładzie Karnym i jedna wolnościowa, uczestniczyło w nim 51 osób.

4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w sensie indywidualnym i społecznym. Skoordynowane oddziaływanie lecznicze, psychologiczne, pedagogiczne, społeczno – zawodowe, ogólnie ujmując rehabilitacja zmierza do rozwinięcia lub przywrócenia u osoby trwale lub okresowo poszkodowanej na zdrowiu sprawności i możliwości samodzielnego życia w społeczeństwie.

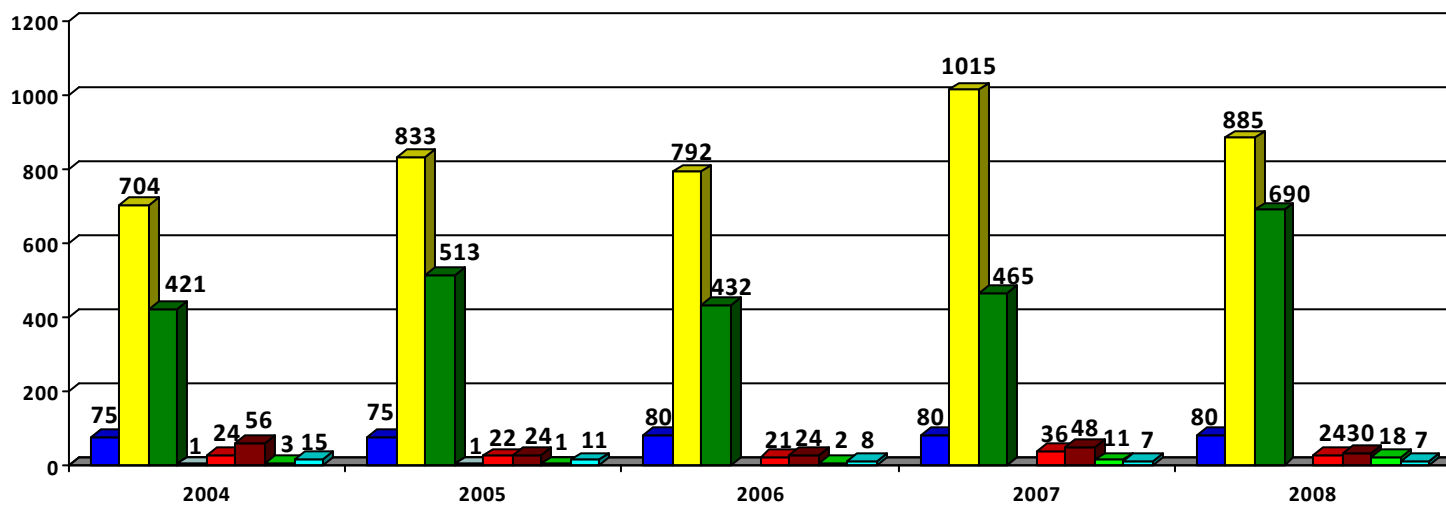
Jedną z form aktywizacji osób niepełnosprawnych jest rehabilitacja społeczna, która ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy:

- opracowanie i realizacja, zgodnych ze strategią rozwoju województwa, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów,

- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- udostępnianie na potrzeby pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu programów i informacji z ich realizacji,
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- opracowanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
- dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Wykres 8. Rozdysponowanie środków PFRON w latach 2004 - 2008

■ Liczba uczestników WTZ

■ Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego

■ Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

■ Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które skorzystały z dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

■ Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych

■ Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się

■ Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania do likwidacji barier technicznych

■ Liczba umów zawartych w ramach dofinansowania organizacji sportu, rekreacji i turystyki

Zdjęcie 4. Mieszkanie przed likwidacją barier architektonicznych.

Zdjęcie 5. Mieszkanie po likwidacji barier architektonicznych.

Zadanie /Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Dofin. funkcjonowania WTZ: - liczba uczestników: - wypłacono:	75 1 100 700 zł	75 1 055 700 zł	80 (od 1.X.) 1 129 059,21 zł	80 1 090 177,60 zł	80 1 248 000,00 zł
Dofin. do turnusów rehabilitacyjnych: - liczba osób: - wypłacono:	704 373 958 zł	833 464 315 zł	792 466 703,00 zł	1015 618 687,32 zł	885 599 200,00 zł
Dofin. zaopatrzenia w sprzęt rehabilit., przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osób indywidualnych: - liczba osób: - wypłacono	421 564 526 zł	513 568 001 zł	432 615 822,10 zł	465 651 152,13 zł	690 691 372,76 zł
Dofin. zaopatrzenia w sprzęt rehabilit., osób fiz. prowadzących działalność gosp., osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: - liczba umów: - wypłacono:	1 10 400 zł	1 3 340 zł	- -	- -	- -
Dofin. likwidacji barier architektonicznych: - liczba osób: - wypłacono:	24 193 321 zł	22 243 905 zł	21 294 581,95 zł	36 383 347,85 zł	24 203 454,75 zł
Dofin. likwidacji barier w komunikowaniu się: - liczba osób: - wypłacono:	56 86 806 zł	24 46 791 zł	24 61 004,45 zł	48 87 561,24 zł	30 63 539,11 zł
Dofin. likwidacji barier technicznych: - liczba osób: - wypłacono:	3 5 477 zł	1 2 320 zł	2 6 472,00 zł	11 13 465,60 zł	18 35 893,35 zł
Dofin. organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki: - liczba umów: - liczba uczestników: - wypłacono:	15 860 34 864 zł	11 1 259 44 833 zł	8 320 24 750,74 zł	7 506 27 081,33 zł	7 495 28 408,00 zł
Ogółem: - liczba osób: - wypłacono:	2 144 2 370 052 zł	2 653 2 429 205 zł	1 671 2 598 393,45 zł	2161 2 871 473,07 zł	2222 2 869 867,97 zł

Tabela 19. Rozdysponowanie środków PFRON na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz liczba osób, które skorzystały z dofinansowania w latach 2004 - 2008.

W strukturach MOPS działa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych. Nieodpłatnie niepełnosprawni mieszkańcy Rzeszowa wypożyczają sprzęt rehabilitacyjny oraz urządzenia pomocnicze, m. in.: łóżka, materace przeciwodleżynowe, wózki inwalidzkie, wózki toaletowe, krzesła toaletowe, podpórki 2-kołowe oraz 4-kołowe, balkoniki składane, trójnogi, kule łokciowe, aquavibron, , a także sprzęt służący do rozwijania umiejętności psychoruchowych i manualnych dla dzieci niepełnosprawnych.

USŁUGI	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ilość wypożyczonego sprzętu	46	79	133	187	165
Usługi fizjoterapeutyczne i rehabilitacyjne (ilość zabiegów)	2003	2585	2050	1281*	0
Usługi pielęgnacyjne (ilość zabiegów)	650	765	827	1696**	2703

* wykonywanie w okresie do 30 czerwca 2007 r.

** ilość zabiegów pielęgnacyjnych w 2007 r. znacznie wzrosła w stosunku do lat poprzednich, ponieważ od 21 maja 2007 r. pielęgniarka środowiskowa pracuje na pełny etat

Tabela. 20. Ilość osób, które skorzystały z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2004 – 2008

Zdjęcie 6. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

5. Świadczenia Socjalne.

Świadczenia socjalne stanowią odrębny od systemu pomocy społecznej system pozaubezpieczeniowych świadczeń pieniężnych. Celem świadczeń socjalnych jest materialne wspieranie w szczególności rodziny w realizacji jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej, stąd też kryteria dochodowe warunkujące do nich dostęp, głównie oparte zostały na podstawie progu wsparcia dochodowego rodzin (WDR) i w związku z tym określone zostały na poziomie wyższym niż egzystencjalne.

Ponadto system świadczeń socjalnych oparty jest o zasadę pomocniczości uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. Dopiero w przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci przysługuje im pomoc materialna państwa. W przypadku osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to uprzednie wyczerpanie obowiązku dochodzenia środków utrzymania dziecka od drugiego z rodziców, a więc konieczność zasądzenia alimentów.

Generalnie system świadczeń socjalnych stanowią:

- świadczenia rodzinne,
- świadczenia z powodu niemożności wyegzekwowania zasądzonych alimentów od osób zobowiązanych.

Świadczenia rodzinne realizowane są w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej od dnia 1 stycznia 2005 r. na podstawie ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i obejmują:

- zasiłek rodzinny na dziecko oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze:
 - a) zasiłek pielęgnacyjny,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne,
- dwa rodzaje zapomóg związanych z urodzeniem dziecka.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do otrzymania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do niego, a także świadczenia pielęgnacyjnego jest kryterium dochodowe określone ustawą. Natomiast niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłek pielęgnacyjny.

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba rodzin , którym przyznano świadczenia rodzinne	6500	8 112	8 577	8116
Liczba przyznanych świadczeń rodzinych	181 142	217 413	221 925	201147
Kwota w złotych	17 232 466,76	20 014485,00	22 346 733,00	21 148 921

Tabela 21. Liczba i kwota przyznanych świadczeń rodzinnych.

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba rodzin otrzymujących zaliczkę alimentacyjną	768	868	865	784
Liczba przyznanych świadczeń w formie zaliczki alimentacyjnej	1 253	16 075	14 301	10020
Kwota w złotych	976 499	3 289 573	3 067 295	2 154 707

Tabela 22. Liczba i kwota przyznanych świadczeń w formie zaliczki alimentacyjnej.

	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	11 257	10 256	8 867	7083
Kwota w złotych	10 636 346	10 231 409	9 159 271	7 214 510

Tabela 23. Liczba i kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych.

6. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Rzeszowa.

Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wydają orzeczenia o niepełnosprawności dla osób które nie ukończyły 16 roku życia oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 rok życia.

Organami pierwszej instancji w procesie orzekania są powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Powołany przez Prezydenta Miasta Rzeszowa - Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Rzeszowa, rozpatruje wnioski o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności dla osób zamieszkałych w Rzeszowie.

Zespół orzeka do celów:

- odpowiedniego zatrudnienia,
- szkolenia,
- zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- zakwalifikowania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji przez co rozumie się korzystanie usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
- określenia konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- wskazania konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- zakwalifikowania osoby niepełnosprawnej do korzystania z uprawnień określonych w art. 8 ust.1 ustawy - Prawo o ruchu drogowym.

Większość specjalistów orzekających w zespole posiada uprawnienia nadane przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Przewodniczący składów orzekających - lekarze posiadają wyższe niż wymagane stopnie specjalizacji a duża ich część posiada więcej niż jeden stopień specjalizacji.

W szkoleniach wymaganych do uzyskania zaświadczeń uprawniających do orzekania o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności uczestniczyli powoływani nowi członkowie zespołu.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - dzieci				Razem
Kobiety	163			163
Mężczyźni	257			257
Razem	420			420
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				
Stopnie niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Razem
Kobiety	462	285	89	836
Mężczyźni	384	277	82	743
Razem	846	562	171	1579

Tabela 24. Orzeczenia wydane w 2004 r.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - dzieci				Razem
Kobiety	182			182
Mężczyźni	292			292
Razem	474			474
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				
Stopnie niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Razem
Kobiety	567	366	96	1029
Mężczyźni	425	338	88	851
Razem	992	704	184	1880

Tabela 25. Orzeczenia wydane w 2005 r.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - dzieci				Razem
Kobiety	184			184
Mężczyźni	270			270
Razem	454			454
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				
Stopnie niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Razem
Kobiety	625	378	93	1096
Mężczyźni	530	364	91	985
Razem	1155	742	184	2081

Tabela 26. Orzeczenia wydane w 2006 r.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - dzieci				Razem
Kobiety	202			202
Mężczyźni	281			281
Razem	483			483
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				
Stopnie niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Razem
Kobiety	601	446	136	1183
Mężczyźni	540	381	114	1035
Razem	1141	827	250	2218

Tabela 27. Orzeczenia wydane w 2007 r.

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - dzieci				Razem
Kobiety	137			137
Mężczyźni	220			220
Razem	357			357
Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności				
Stopnie niepełnosprawności	lekki	umiarkowany	znaczny	Razem
Kobiety	626	460	159	1246
Mężczyźni	552	393	150	1094
Razem	1178	853	309	2340

Tabela 28. Orzeczenia wydane w 2008 r.

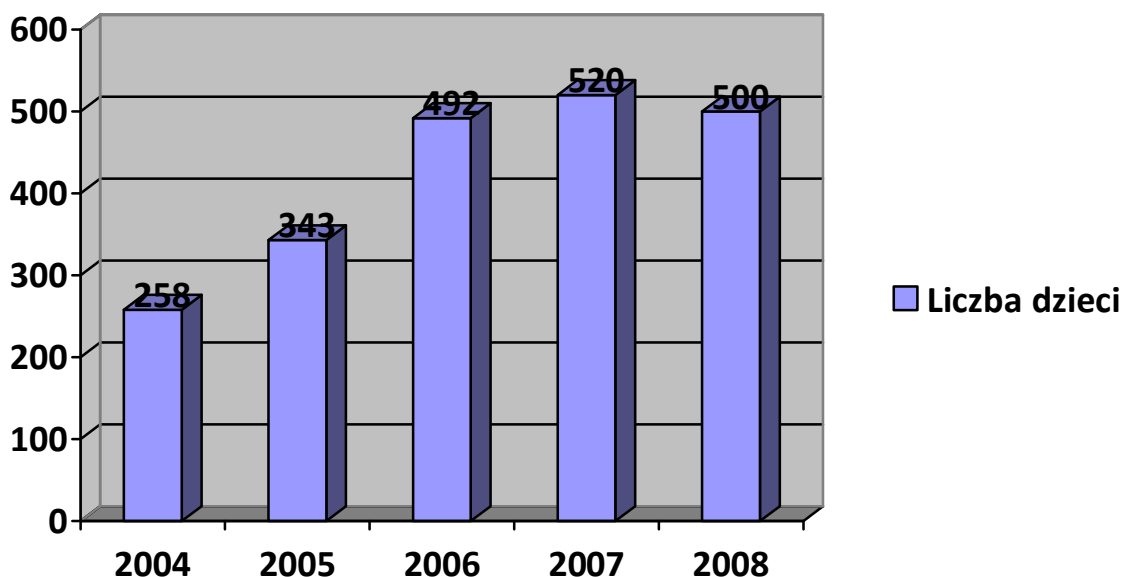
7. Współpraca MOPS z organizacjami pozarządowymi.

W okresie ostatnich kilku lat nastąpił niezwykle dynamiczny wzrost liczby organizacji pozarządowych, które obejmują swoim zainteresowaniem wszystkie sfery życia społecznego.

Na terenie Rzeszowa prowadzi działalność około 200 różnego rodzaju stowarzyszeń i fundacji z czego zdecydowana większość realizuje zadania z zakresu szeroko rozumianej pomocy społecznej.

Organizacje pozarządowe wypełniają lukę w działaniach instytucji rządowych i samorządowych, zajmując się m. in. bezdomnymi, rodzinami rozbitymi, dziećmi z rodzin patologicznych. Funkcjonowanie organizacji oparte jest w znacznej mierze na pracy wolontariuszy, którzy czas wolny, umiejętności i energię kierują na potrzeby ludzi potrzebujących.

W Rzeszowie w obszarze pomocy społecznej doskonale sprawdza się zasada pomocniczości, która polega na przekazywaniu zadań publicznych podmiotom niepublicznym.

Wykres 9. Ilość dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych.

	2004 r. kwota dofinansowania	2005 r. kwota dofinansowania	2006 r. kwota dofinansowania	2007 r. kwota dofinansowania	2008 r. kwota dofinansowania
Rzeszowskie Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta	996 552	1 307 000	1 323 000	1 448 000	1 448 000
Caritas Diecezji Rzeszowskiej	34 000	45 000	43 500	38 000	39 000
Stowarzyszenie „Promyk Słońca”*	4 000	3 000	3 000	4 000	3 000
Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych	4 000	3 000	3 500	4 000	3 000
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki	-	1 500	-	-	500
Rzeszowski Klub Chorych na SM	3 300	3 000	3 500	3 500	-
Polski Związek Głuchych Oddział Podkarpacki	5 000	1 300	3 500	2 000	2 000
Rzeszowski Klub Sportowy Głuchych „RES – GEST”	3 000	2 100	4 000	1 500	-
Podkarpackie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży z Cukrzycą	3 550	2 000	3 000	3 000	3 000
Polski Związek Niewidomych Okręg Podkarpacki	7 500	11 097	7 000	6 000	5 000
Stowarzyszenie „Otwarty Umysł”	-	4 060	10 000	6 000	6 000
Fundacja „Wzrastanie”	123 600	102 000	174 300	166 300	166 300
Stowarzyszenie „Karan”	61 900	109 850	105 400	100 400	95 400
Stowarzyszenie B-4	21 000	21 000	31 400	31 000	31 000
Parafia p.w. Chrystusa Króla	36 200	39 000	39 000	39 000	39 000
Parafia Św. Judy Tadeusza	43 200	49 750	34 800	34 800	34 800
Parafia p. w. Matki Bożej Saletyńskiej	-	25 600	32 000	32 000	30 000
Stowarzyszenie na Rzecz Rodzin Wielodzietnych „Rodzina Rodzin”	9 000	16 800	30 000	30 000	30 000
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Koło przy Parafii Podniesienie Krzyża Św.	40 000	66 100	65 600	65 600	65 600
Fundacja „Nowe Życie”	36 400	25 841	27 500	27 500	27 500
Związek Stowarzyszeń Podkarpacki Bank Żywności	-	-	49 965	50 000	50 000
Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Nadpobudliwością Psychoruchową	-	-	4 000	5 000	5 000
Stowarzyszenie „Pomoc”	-	-	30 000	53 000	30 000
Parafia p.w. bł. Karoliny	-	-	30 000	30 000	30 000
HIOB Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Ruchowa	16 100	-	-	-	-
Towarzystwo „Altum”	2 000	-	-	-	-
Podkarpackie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera	-	-	-	4 000	4 000
Stowarzyszenie „Titum”	-	-	-	3 000	3 000
PZN Okręg Podkarpacki Koło w Rzeszowie				3 000	2 500
Akcja Katolicka Diecezji Rzeszowskiej	-	-	-	5 400	5 400
Stowarzyszenie CRAS	-	-	-	10 000	17 000
Fundacja Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci	-	-	-	-	7 000
Stowarzyszenie Trzeźwości „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej	-	-	-	-	16 052
Razem:	1 450 302	1 838 998	2 057 965	2 206 000	2 199 052

*w 2008 r. zmiana nazwy na Stowarzyszenie SOLIS RADIUS

Tabela 29. Organizacje pozarządowe z którymi współpracuje MOPS.

8. Zespół do spraw realizacji projektów.

Dostrzegając problemy społeczne mieszkańców miasta Rzeszowa, po wszechstronnym przeanalizowaniu potrzeb klientów i ich rodzin oraz danych w oparciu o które udziela się świadczenia - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie w dniu 1 czerwca 2008 r. przystąpił do projektu systemowego „Czas na aktywność w mieście Rzeszów” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizację przewidziano na lata 2008-2013. Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Projekt w swoich działaniach zorientowany jest na umożliwienie rozwoju, wyrównanie szans społeczno - zawodowych oraz poprawę jakości życia klientów Ośrodka znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wartość projektu w 2008 r. wyniosła 816 643,62 zł i zakłada się, że w następnych latach będzie systematycznie wzrastać.

Głównym celem projektu systemowego realizowanego przez tutejszy Ośrodek jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu klientów poprzez stworzenie sprawnego systemu umożliwiającego osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych poprzez:

- budowę systemu wsparcia na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa m.in. z uwagi na brak pracy, ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywizacji i przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie,
- zwiększenie skuteczności pracy socjalnej w mieście poprzez powierzenie pracownikom socjalnym dodatkowych obowiązków w ramach projektu,
- skuteczne wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W ramach zaplanowanych działań w projekcie proponuje się profesjonalne wsparcie, mające na celu zarówno pokonanie psychologicznych barier uniemożliwiających podjęcie zatrudnienia jak i zapewnienie szkolenia zawodowego pozwalającego na zdobycie kwalifikacji zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Ważnym elementem projektu jest eliminowanie barier jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób długotrwale bezrobotnych i opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze oraz niepełnosprawnych, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni i mobilni zawodowo.

Działania w projekcie uzupełnia kampania promocyjna dzięki której propaguje się idee projektu oraz rolę Unii Europejskiej i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Do realizacji zadań związanych z realizacją projektu powołano Zespół Projektowy, którego siedziba mieści się w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie przy ulicy Skubisza 4.

9. Domy pomocy społecznej.

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie Rzeszowa funkcjonują cztery domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Niepełnosprawnych Intelktualnie im. Józefy Jaklińskiej ul. Powstańców Styczniowych 37,
- Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów im. Bohaterów Westerplatte ul. Powstańców Śląskich 4, który przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych fizycznie i osób w podeszłym wieku,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczne Chorych ul. Załęska 7,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób w Podeszłym Wieku oraz Osób Niepełnosprawnych Fizycznie ul. Mjr H. Sucharskiego 1.

Celem działania DPS jest zapewnienie mieszkańcom warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności, niezależności dostosowanej do poziomu sprawności i podtrzymywanie samodzielności. Każdy z DPS zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne na poziomie obowiązującego standardu, a w szczególności:

- miejsce zamieszkania w warunkach możliwie zbliżonych do domowych,
- wyżywienie,
- utrzymanie czystości,
- pomoc w podstawowych czynnościach życiowych i w załatwieniu niezbędnych spraw osobistych,
- szczególną opiekę osobom nowoprzyjętym, a także pomoc w przystosowaniu się do nowych warunków,
- podnoszenie sprawności i aktywizowanie mieszkańców,
- udział w terapii zajęciowej,
- realizację potrzeb religijnych i kulturalnych,
- możliwość rozwoju samorządności mieszkańców,
- nawiązywanie utrzymywanie i rozwijanie kontaktu z rodziną i środowiskiem,

- bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych mieszkańców,
- utrzymywanie kontaktu z Sądem Rodzinnym oraz opiekunami prawnymi bądź kuratorami mieszkańców.

Nad zdrowiem i zaspokajaniem niezbędnych potrzeb socjalno - bytowych mieszkańców czuwają: lekarze, pielęgniarki, rehabilitanci, opiekunowie, psycholog i pracownicy socjalni.

Posiłki przygotowuje wykwalifikowany personel zgodnie z jadłospisem obejmującym dwa zestawy posiłków (do wyboru), opracowany przez zatrudnionego dietetyka.

Zakres i poziom usług w każdym Domu dostosowany jest do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców. Domy umożliwiają mieszkańcom korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych.

Do wszystkich Domów przyjmowane są osoby na podstawie decyzji wydanych z upoważnienia Prezydenta Miasta Rzeszowa przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie lub właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby kierowanej Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

DPS	Typ DPS	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów im. Bohaterów Westerplatte	dla osób w podeszłym wieku	10	22	21	21	21
Dom Pomocy Społecznej ul. Sucharskiego 1 ul. Łabędzia 9	dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych fizycznie	9	15	21	14	27
Dom Pomocy Społecznej ul. Załęska 7a	dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	4	3	2	1
Dom Pomocy Społecznej ul. Powstańców Styczniowych 37	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	-	2	-	-
SUMA		23	41	47	37	49

Tabela 30. Liczba mieszkańców Rzeszowa umieszczonych w DPS w latach 2004 – 2008.

Nazwa DPS	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
DPS ul. Powst. Śląskich	2	5	9	11	5
DPS ul. Sucharskiego	1	1	-	4	11
DPS ul. Załęska 7a	1	5	3	1	2
DPS ul. Powst. Stycz.	-	1	2	-	2
SUMA	4	12	14	16	20

Tabela 31. Liczba osób spoza Rzeszowa umieszczonych w DPS na terenie powiatu grodzkiego – Miasto Rzeszów.

Nazwa DPS	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
DPS ul. Powst. Śląskich	3	11	7	3	11
DPS ul. Sucharskiego	3	3	5	2	12
DPS ul. Załęska 7a	-	-	-	1	-
DPS ul. Powst. Stycz.	-	-	-	-	-
DPS Górno	-	-	-	-	4
DPS Kąkolówka	-	-	-	-	1
DPS Kołaczyce	-	-	-	-	1
SUMA	6	14	12	6	29

Tabela 32. Liczba podpisanych umów z osobami zobowiązanymi do partycypowania w kosztach utrzymania mieszkańca.

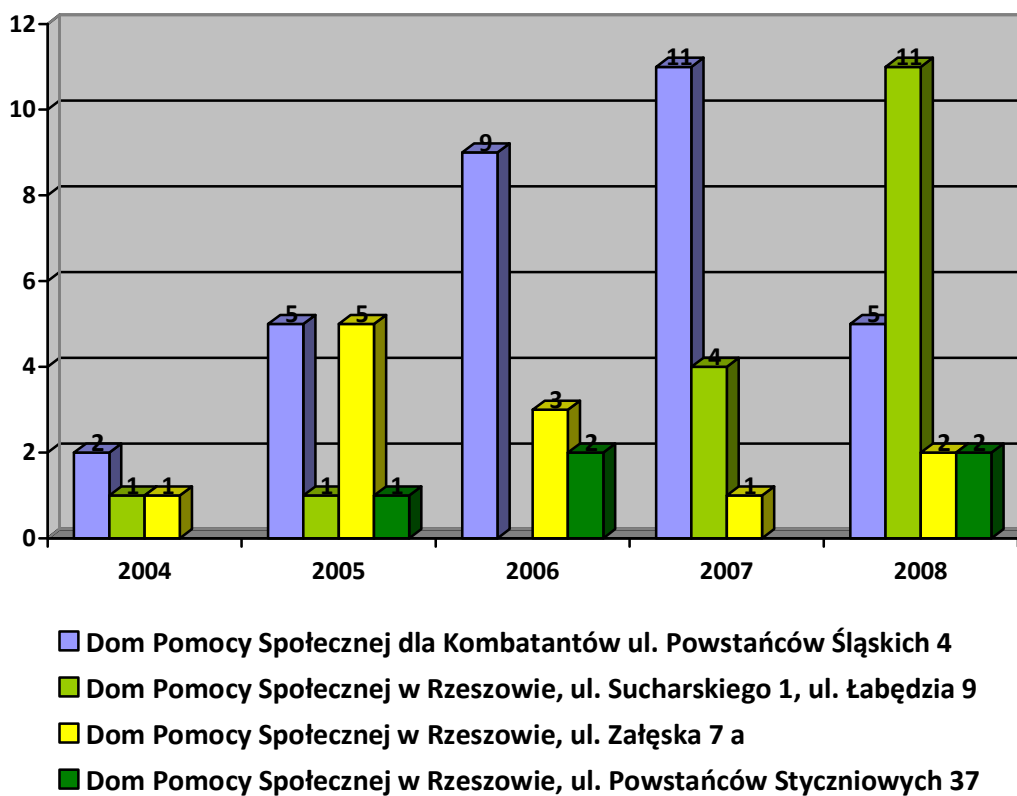
DPS	Typ DPS	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Dom Pomocy Społecznej Górno	dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób przewlekle psychicznie chorych	-	1	-	3	4
Dom Pomocy Społecznej Łąka	dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie	1	-	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Moczary	dla osób przewlekle somatycznie chorych	-	1	1	3	3
Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Stara Wieś	dla dzieci i młodzież niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie	-	2	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Jarosław	dla osób przewlekle psychicznie chorych	1	1	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Krosno	dla osób w podeszłym wieku	-	1	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Ruda Różaniecka	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	1	1	1	2
Dom Pomocy Społecznej Mielec	dla osób w podeszłym wieku oraz niepełnosprawnych fizycznie	-	2	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Babica	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	3	-	-
Dom Pomocy Społecznej Janów Lubelski	dla osób przewlekle somatycznie chorych	1	-	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej Folusz	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	1	-	1
Dom Pomocy Społecznej Karniowice	dla osób przewlekle somatycznie chorych	-	-	1	-	-
Dom Pomocy Społecznej Teodorówka	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	1	-	-

Dom Pomocy Społecznej Klimkówka	dla osób przewlekle somatycznie chorych	1	-	-	-	-
Dom Pomocy Społecznej w Dębicy	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	-	1	-
Dom Pomocy Społecznej w Krzesimowie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	-	-	-	1	-
Dom Pomocy Społecznej w Tarnobrzegu	dla dzieci i młodzież niepełnosprawnych intelektualnie	-	-	-	1	1
Dom Pomocy Społecznej w Piskorowicach Mołyniach	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	-	2	1
Dom Pomocy Społecznej Klinka	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	-	-	2
Dom Pomocy Społecznej Majdan Wlk.	dla osób przewlekle psychicznie chorych	-	-	-	-	3
Dom Pomocy Społecznej Kołaczyce	dla osób w podeszłym wieku	-	-	-	-	1
Dom Pomocy Społecznej Łańcut	dla osób w podeszłym wieku	-	-	-	-	3
Dom Pomocy Społecznej Brzoza Król.	dla osób w podeszłym wieku	-	-	-	-	1
Dom Pomocy Społecznej Dynów	dla osób w podeszłym wieku	-	-	-	-	2
Dom Pomocy Społecznej Kąkolówka	dla osób w podeszłym wieku	-	-	-	-	1
Dom Pomocy Społecznej Brzesko	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	-	-	-	-	1
SUMA		4	9	8	12	26

Tabela 33. Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Rzeszowem w latach 2004 – 2008.

Typ DPS	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
dla osób w podeszłym wieku	10	23	21	21	29
dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych fizycznie	9	17	21	14	28
dla osób przewlekle psychicznie chorych	4	6	9	5	20
dla osób przewlekle somatycznie chorych	2	1	2	-	-
dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie	1	-	-	-	-
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1	-	2	1	-
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie	-	2	-	1	3
dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób przewlekle psychicznie chorych.	-	1	-	3	-
Razem	27	50	55	45	80

Tabela 34. Liczba osób skierowanych do całodobowej opieki według typu DPS.

Wykres 10. Mieszkańcy innych gmin umieszczeni w DPS na terenie powiatu grodzkiego Miasto Rzeszów.

***Dom Pomocy Społecznej im. Józefy Jaklińskiej w Rzeszowie
przy ul. Powstańców Styczniowych 37.***

Zdjęcie 7. DPS ul. Powstańców Styczniowych 37.

Dom Pomocy Społecznej im. Józefy Jaklińskiej w Rzeszowie istnieje od 1908 r., ma zasięg ponadgminny i przeznaczony jest dla 85 dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie obojga płci. Dom zatrudnia 60 osób, w tym 46 osób w zespole opiekuńczo – terapeutycznym.

W dniu 9 lipca 2007 roku Dom Pomocy Społecznej został zarejestrowany przez Wojewodę Podkarpackiego na czas nieokreślony jako dom spełniający wszystkie standardy zgodne z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Budynek domu ma 3 kondygnacje w całości dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych. Winda, instalacja przyzywowa i przeciwpożarowa, podjazdy i brak barier architektonicznych pozwalają na sprawne i bezpieczne poruszanie się po budynku. Dom otoczony jest ogrodem z alejkami, ławkami, gdzie każdy znajdzie zaciszne miejsce do modlitwy, spacerów i odpoczynku.

W Domu znajduje się: 5 pokoi jednoosobowych, 25 pokoi dwuosobowych i 10 pokoi trzuosobowych. Są to pomieszczenia jasne, przestronne, estetycznie i funkcjonalnie wyposażone. Mieszkańcy mają wpływ na urządzenie swoich pomieszczeń mieszkalnych. Przy pokojach usytuowane są węzły sanitarne.

Dom dysponuje dodatkowo pomieszczeniami:

- kaplicą, w której odbywają się nabożeństwa i inne uroczystości kościelne; Mieszkańcy mają zapewnioną możliwość kontaktu z kapłanem i udział w praktykach religijnych,
- gabinetami: lekarskim, stomatologicznym i zabiegowym, gdzie opiekę medyczną zapewniają lekarze: rodzinny, psychiatra, neurolog, stomatolog oraz pielęgniarki i ratownik medyczny,
- kompleksem rehabilitacyjnym - wyposażonym w specjalistyczny sprzęt fizjoterapeutyczny: magnetronik, aparaty do krioterapii, ultradźwięków i jonoforezy, laser z sondą skanującą, teraupuls, ugul z osprzętem, lampa biopton oraz urządzenia do kinezyterapii - rowerki, bieżnie, stopery, wioślarz oraz atlas do ćwiczeń,
- Salą Doświadczenia Świata - pomieszczenie do aktywizowania osób niepełnosprawnych intelektualnie za pomocą światła, odgłosów, elementów dotyku. Z sali mogą również korzystać osoby niepełnosprawne ze środowiska lokalnego,
- do terapii zajęciowych; w Domu działają następujące pracownie: krawiecka, haftu i tkactwa, plastyczna i kulinarna; zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanych terapeutów a formy pracy dostosowane są do stanu zdrowia i możliwości psychofizycznych mieszkańców,
- biblioteką, pokojami dziennego pobytu, które umożliwiają mieszkańcom dostęp do bieżących wiadomości poprzez telewizję, prasę, różnorodną literaturę,
- kawiarenką gdzie w domowej atmosferze można spędzić czas w miłym towarzystwie.

W latach 2004 – 2008 realizowano inwestycje na łączną kwotę 231 400,00 zł:

- udział Miasta – 97 200,00 zł,
- dotacje Wojewody – 134 200,00 zł.

W ramach środków inwestycyjnych zakupiono:

- samochód Volkswagen Transporter T5,
- urządzenia rehabilitacyjne,
- sterylizator,
- zestawy komputerowe,
- pralnicę,
- zestaw kosząco – odśnieżający.

Zadania remontowe w latach 2004 – 2008 zrealizowano na kwotę 305 500,00 zł.:

- udział Miasta – 107 000,00 zł,
- dotacje Wojewody – 198 500,00 zł.

W ramach środków remontowych wykonano prace:

- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynku mieszkalnym,
- remont łazienek w budynku mieszkalnym,
- odnowienie ściany wschodniej w budynku wielofunkcyjnym i ściany zachodniej w budynku administracyjnym,
- remont bramy wjazdowej i furtki wraz z montażem automatyki, wideo domofonu, rejestratora i oświetlenie drogi wjazdowej,
- wymiana wykładziny PCV,
- rozbudowa instalacji alarmowo – pożarowej i montaż instalacji alarmowo – przyzywowej,
- remont dachu na budynku wielofunkcyjnym.

Najważniejsze wydarzenia z życia Domu:

- jubileusz 100 – lecia Domu i nadanie imienia,
- udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Osób Niepełnosprawnych,
- wydanie kalendarza na 2008 rok przedstawiającego prace mieszkanki.

Dom od kilku lat utrzymuje i rozwija kontakty z zaprzyjaźnionym Domem Pomocy Społecznej z Banhalmy na Węgrzech.

W celu aktywizowania mieszkańców Domu, wyzwalania aktywności twórczej podopiecznych na terenie Domu działa:

- zespół taneczny „Jakłanie”,
- grupa teatralna,
- chór,
- schola,
- Róża Żywego Różańca.

Placówka utrzymuje i rozwija kontakty mieszkańców z rodziną i środowiskiem. Mieszkańcy wyjeżdżają na wycieczki autokarowe, turnusy rehabilitacyjne, mają zorganizowane wyjścia do teatru, kina, muzeum.

Dom Pomocy Społecznej przy ul. mjr H. Sucharskiego 1

Zdjęcie . DPS ul. Sucharskiego – filia ul. Łabędzia.

Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla 135 osób w podeszłym wieku oraz 10 osób niepełnosprawnych fizycznie.

W skład DPS wchodzi następujące obiekty:

- Dom Pomocy Społecznej przy ul. mjr H. Sucharskiego 1,
- filia DPS przy ul. Łabędziej 9.

Dom zatrudnia 87 osób, w tym 60 w zespole terapeutyczno – opiekuńczym.

W dniu 18 lutego 2009 roku Dom Pomocy Społecznej został zarejestrowany przez Wojewodę Podkarpackiego na czas nieokreślony jako dom spełniający wszystkie standardy zgodne z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej.

Zdjęcie 9. Sala rehabilitacyjna w DPS przy ul. Łabędziej 9.

Oba obiekty Domu Pomocy Społecznej po dokonanej w roku 2007 nadbudowie mają łączną powierzchnię użytkową 2 801,20 m². Otoczone są pięknym terenem zielonym z alejkami wyłożonymi kostką brukową, z podjazdami dla osób niepełnosprawnych. W alejkach stoją ławki a w ogrodzie umieszczone są huśtawki.

W obu budynkach znajdują się: 53 pokoje jednoosobowe, 37 pokoi dwuosobowych i 6 pokoi trzyosobowych. Pokoje mieszkalne i hole posiadają instalację do odbioru programów TV w systemie AZART oraz instalację przyzywową i oddymiającą. Pokoje wyposażone są podstawowe sprzęty.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej w obu domach funkcjonują:

- pomieszczenia do terapii i rehabilitacji – wyposażone w magnetroniki, lampy solux, lampy kwarcowe, sonicatory, astym, maglaser, pedia, bieżnie, ergometry aktyw, biotrony, rotory, łóżka do masażu, fotele do masażu, sondy punktowe, masażer,
- pokoje dziennego pobytu,
- jadalnie,
- gabinety medycznej pomocy doraźnej,
- kuchenki pomocnicze,
- pomieszczenia pomocnicze do prania i suszenia,

- palarnie,
- pokoje gościnne,
- miejsca kultu religijnego.

Na przestrzeni od 2004 do 2008 roku dokończona została nadbudowa i modernizacja Domu pomocy Społecznej przy ulicy Sucharskiego 1 i przy ulicy Łabędziej 9.

Wykorzystano środki z następujących źródeł:

ogólna kwota 5 318 100,71 zł w tym:

środki Miasta 3 555 788,71 zł

dotacja wojewody 1 530 000,00 zł

środki PFRON 121 312, 00 zł

na remonty wydatkowano ze środków własnych kwotę 266 482,82 zł

W latach 2004 - 2008 na zakupy inwestycyjne wydano

ogólna kwota 424 496,22 zł w tym:

środki Miasta 264 997,22 zł

dotacja wojewody 120 000,00 zł

środki PFRON 39 499, 00 zł

Najważniejsze wydarzenia z życia Domu:

- jubileusz 100 – lecia mieszkańca Domu w 2006 r. i 2008 r.,
- mieszkaniec Domu w 2006 r. został przyjęty do Związku Literatów Polskich,
- mieszkaniec Domu wydał VI tomik poezji

Dom Pomocy Społecznej przy ul. Załęskiej 7a.

Zdjęcie 10. DPS przy ul. Załęskiej

Dom Pomocy Społecznej w Rzeszowie przy ul. Załęskiej 7a jest Domem przeznaczonym dla 140 Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych. Placówka zatrudnia obecnie 90 osób, w tym 72 osoby wchodzące w skład zespołu terapeutyczno - opiekuńczego.

Dom Pomocy Społecznej jest w trakcie rejestracji.

Dom zlokalizowany jest w dzielnicy Pobitno na 2,95 ha działce. Teren wokół budynku jest ogrodzony i zagospodarowany. Z myślą o mieszkańcach wykonano altany ogrodowe, liczne alejki spacerowe z przylegającymi ławeczkami oraz pergole. Różnorodnym formom zajęć relaksacyjnych i rehabilitacyjnych na świeżym powietrzu służy boisko do gry w tenisa ziemnego i specjalnie przygotowany ogródek z przeznaczeniem na ognisko bądź grilla. Kolorowy, pełen drzew, krzewów i kwiatów ogród swym urokiem przyciąga mieszkańców i jest ulubionym miejscem do spacerów.

Placówka dysponuje 53 pokojami w tym:

- 4 pokojami 1 osobowymi,
- 10 pokojami 2 osobowymi,
- 37 pokojami 3 osobowymi,
- 2 pokojami 4 osobowymi.

Pokoje oddane do dyspozycji mieszkańców wyposażone są w szafę garderobianą, tapczan lub łóżko, szafkę nocną, stolik, krzesła oraz umywalkę. Łazienki i ubikacje - usytuowane są na ciągach komunikacyjnych w ilości zgodnej z wymogami standaryzacyjnymi. Wszystkie pomieszczenia użytkowane przez mieszkańców posiadają sygnalizację przyzywową połączoną z dyżurką pielęgniarską oraz system alarmowo - przeciwpożarowy. Dom posiada następujące pomieszczenia specjalistyczne:

- gabinet zabiegowo- pielęgniarski,
- gabinet lekarski,
- gabinet stomatologiczny,
- gabinet fizykoterapii i masażu,
- gabinet kinezyterapii,
- gabinet psychologa.

W Domu znajdują się również pokoje dziennego pobytu, sale telewizyjne, kaplica, w której odbywają się nabożeństwa i inne uroczystości religijne, kawiarnia, biblioteka, sklepik, kuchenka pomocnicza, palarnie, siłownia oraz pracownie terapeutyczne: muzyczna, plastyczna, kinezyterapii i fizjoterapii,

Placówka dysponuje również komfortowo wyposażonymi pokojami gościnnymi, z których mogą korzystać rodziny i znajomi mieszkańców.

Dom Pomocy Społecznej w Rzeszowie od wielu lat przyjaźni się z Domem Pomocy z Tiszaug z Węgier. W ramach współpracy prowadzona jest wymiana partnerska, prowadzone są warsztaty terapeutyczne zarówno w Polsce, jak i na Węgrzech, organizowane są wspólne wycieczki krajoznawcze a mieszkańcy domów uczestniczą we wspólnych przedsięwzięciach terapeutycznych oraz kulturalno- oświatowych.

Na terenie Domu funkcjonują:

- Galeria Przedsiónek promująca twórczość artystyczną mieszkańców domu,
- Klub Filmowy Kadr – stworzony został w celu wykorzystania nowej dziedziny terapeutycznej tj. filmoterapii i wpływania w ten sposób na świat emocjonalny uczestników terapii, łagodzenia objawów stresu, dostarczania rozrywki, a także rozwijanie świadomości na temat zachowań,
- grupa teatralna “Bajka”,
- Klub „Nie jesteś sam” skupiający osoby o podobnych problemach zdrowotnych.

Na terenie DPS prowadzona jest:

- psychoterapia indywidualna i grupowa,
- treningi umiejętności społecznych,
- psychoedukacja,
- swobodne dyskusje dotyczące różnych tematów, problemów życiowych mieszkanek, zajęcia socjoterapeutyczne (np. chodzenie do teatru, kina, redagowanie gazetek, kronik itp.), rozwijana jest umiejętność kontrolowania emocji, popędów i dążeń, dbałość o zaspokajanie podstawowych potrzeb intelektualnych.

Na terenie Domu prowadzona jest m. in. muzykoterapia, terapia plastyczna, psycholog prowadzi Grupę Relaks, prężnie działają: grupa teatralna „Bajka”, Klub Filmowy Kadr.

Odpowiedni dobór metod pracy z mieszkańcami pozwala na kształtowanie sfery emocjonalnej i osobowości, rozwijanie prawidłowej komunikacji międzyludzkiej, zaspokajanie potrzeby estetycznej i twórczej, wpływanie na stan pobudzenia psychomotorycznego oraz napięcia emocjonalnego.

W latach 2004 – 2008 przeprowadzono następujące inwestycje i remonty:

- w roku 2006 przeprowadzono modernizację budynku DPS.

Ogólny koszt wyniósł 1 432 254,74 zł

w tym: budżet -300 000,00 zł (dotacja),

WFOŚiGW- 29 000,00 zł (dotacja),

środki Miasta – 1 103 254,74 zł,

remont kotłowni – 42 881,88 zł

- w roku 2007 przeprowadzono remont łazienek

Koszt ogółem- 195 576,74 zł

w tym: środki Miasta -97 788, 37 zł

PFRON – 97 788, 37 zł (dotacja),

- w roku 2008 przeprowadzono remont łazienek

Koszt ogółem 201 253, 05 zł

w tym: środki Miasta – 101 253, 05 zł

budżet – 100 000,00 zł (dotacja)

Najważniejsze wydarzenia z życia Domu:

- obchodzony corocznie Światowy Dzień Chorego,
- promocja Tomiku wierszy „Wędrujący Płomień” oraz płyty z nagraniami wierszy w wykonaniu aktorki Teatru w Rzeszowie w ramach Konferencji zorganizowanej w programie FUTURCARE,
- coroczne obchody Światowego Dnia Solidarności z Osobami Chorymi na Schizofrenię,
- Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Teatru Osób Niepełnosprawnych w Tarnobrzegu – Występ Grupy Teatralnej Bajka w Przedstawieniu pantomimicznym pt.: „Kierat” - II miejsce w kategorii teatru, XIV Ogólnopolski Festiwal Piosenki i Teatru w Łęcznej – II miejsce za przedstawienie teatralne Grupy integracyjnej DPS i WTZ pt.: „Bonny M Show”.

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów ul. Powstańców Śląskich 4

Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów ul. Powstańców Śląskich 4 przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych fizycznie. Dysponuje 103 miejscami dla kombatantów i osób uprawnionych, jeżeli posiada wolne miejsca przyjmuje również osoby bez uprawnień.

Placówka zatrudnia obecnie 69 osób, w tym 45,5 osoby wchodzące w skład zespołu terapeutyczno - opiekuńczego.

Zdjęcie 11. DPS przy ul. Powstańców Śląskich.

Dom Pomocy Społecznej jest w trakcie rejestracji.

Budynek i najbliższe otoczenie pozbawione jest barier architektonicznych. W budynku jest dźwig osobowy, system przywoławczo - alarmowy i system alarmowo-przeciwpożarowy. Budynek otacza teren o pow. 1,5 ha z alejkami spacerowymi, ławeczkami, drzewami, krzewami.

Część mieszkalna budynku posiada trzy kondygnacje nadziemne. Pomieszczenia mieszkalne to 65 pokoi jednoosobowych i 19 pokoi dwuosobowych. Przy każdym pokoju jest przedpokój, łazienka z ubikacją oraz balkon.

Dom posiada następujące pomieszczenia dodatkowe:

- gabinet lekarski,
- gabinet stomatologiczny,
- sala gimnastyczna wyposażona w trzy rowerki stacjonarne, aparat orbitrac, aparat stepper, bieżnia mechaniczna, rotor na kończyny górne i dolne,
- gabinet fizykoterapii wyposażony w lampę kwarcową i lampę sollux, biopton, aparat do krioterapii, dwa lasery, skaner laserowy, trzy aparaty do elektroterapii, ultradźwięki, dwa aparaty do magnetoterapii,
- 2 pokoje terapii zajęciowej,
- świetlica,
- kaplica,
- stołówka,
- pralnia,
- pokoje gościnne,
- pokoje do wynajęcia na zasadach hotelowych (trzy pokoje dwuosobowe).

Na parterze, oprócz pokoi mieszkalnych znajdują się:

- gabinet lekarski wraz z łazienką,
- pokój do badań EKG wraz z łazienką,
- pokój socjalny dla personelu,
- łazienka ogólna.

Dom oferuje mieszkańcom możliwość udziału w:

Ergoterapii – terapia pracą, terapia poprzez zajęcia manualne (krawiectwo, hafciarstwo, dziewiarstwo, stolarstwo, ogrodnictwo),

Socjoterapii – terapia zaburzeń zachowania i zaburzeń emocjonalnych w toku spotkań grupowych, towarzyskich

Arteterapii – terapia sztuką, kontakt bierny ze sztuką i kulturą (muzykoterapia, filmoterapia, biblioterapia, teatroterapia, zdobnictwo i dekoratorstwo, sztuki użytkowe)

Na terenie Domu w latach 2004 – 2008 prowadzone były następujące remonty i inwestycje:

2004 rok

- Remont dachu – wartość zadania 44 754,00 zł.,
- Remont instalacji elektrycznej - wartość zadania 88 400,00 zł.,
- Kłapa dymna - wartość zadania 8 361,00 zł.,
- Rozbiórka komina - wartość zadania 2 419,00 zł.,

2005 rok

- Zakup ciągnika Husqvarna - wartość zadania 10 000,00 zł.,
- Remont instalacji elektrycznej - wartość zadania 27 000,00 zł.,
- Instalacja przyzywająca - wartość zadania 1 000,00 zł.,
- Doposażenie Domu - wartość zadania 32 500,00 zł.,

2006 rok

- Zakupy inwestycyjne - wartość zadania 87 651,00 zł.,
- Remont łazienek - wartość zadania 28 434,00 zł.,
- Doposażenie Domu - wartość zadania 59 555,00 zł.,

2007 rok

- Zakupy inwestycyjne - wartość zadania 49 991,00 zł.,
- Wykonanie wentylatorni DPS - wartość zadania 218 707,00 zł.,
- Doposażenie Domu - wartość zadania 27 515,00 zł.,

2008 rok

- Zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych - wartość zadania 156 489,00 zł.,
- Zakupy inwestycyjne - wartość zadania 203 670,00 zł.,
- Remont posadzki w stołówce DPS - wartość zadania 24 500,00 zł.,
- Doposażenie Domu - wartość zadania 107 478,00 zł.

W opisywanym okresie na terenie Domu miały miejsce m. in. spotkania:

- 90 urodziny mieszkańca,
- wystawa prac malarskich pensjonariusza,
- wystawa prac pt. „Stylowy wdzięk koronek” w ODK „Pobitno”,
- 100 urodziny mieszkanki,
- recital mieszkańca z repertuarem „Polskie pieśni”.

10. Ośrodki Wsparcia

Ośrodek wsparcia jest środowiskową formą pomocy półstacjonarnej mającą na celu pozostanie osoby w naturalnym środowisku domowym i przeciwdziałanie instytucjonalizacji. W Rzeszowie działają trzy ośrodki wsparcia:

- Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Powstańców Styczniowych 37,
- Ośrodek Wsparcia ul. mjr H. Sucharskiego 1,
- Ośrodek Wsparcia ul. Seniora 2.

Ośrodek Wsparcia ul. Mjr H. Sucharskiego 1

Ośrodek Wsparcia jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej dziennego pobytu, jest komórką organizacyjną DPS. Ośrodek zatrudnia 4 osoby.

Zadaniem Ośrodka jest stworzenie odpowiednich warunków do wielogodzinnego przebywania w nim 45 osobom zakwalifikowanych do tej formy pomocy, szczególnie w zakresie:

- zaspakajania potrzeb towarzyskich i kulturalnych,
- organizowania zajęć w ramach terapii zajęciowej,
- utrzymania higieny osobistej,
- prowadzenia ćwiczeń rehabilitacyjnych, zgodnie z zaleceniami lekarzy specjalistów,
- zapewnienia wyżywienia w postaci jednego posiłku /obiadu/, a w szczególnych sytuacjach dwóch posiłków.

Ośrodek Wsparcia dysponuje następującymi pomieszczeniami specjalistycznymi: pomieszczenie do terapii zajęciowej, pokoje wypoczynkowe, świetlica i kuchnia.

Strategia rozwoju Ośrodka w znacznej mierze ukierunkowana jest na poprawę utrzymania sprawności psychofizycznej oraz likwidacji barier pomiędzy uczestnikami pochodzącymi z różnych środowisk społecznych, między innymi poprzez:

- umożliwienie zdobywania nowych doświadczeń,
- kształtowanie i eksponowanie indywidualnych uzdolnień,
- poznawanie nowoczesnych technik w ramach prowadzonej terapii zajęciowej,
- możliwość korzystania z nowoczesnego sprzętu rehabilitacyjnego,
- integracja poprzez rekreację na świeżym powietrzu,
- możliwość utrwalania wspólnie organizowanych imprez kulturalnych itp.

W Ośrodku Wsparcia działa zespół śpiewaczy pn. "Trojka", w którym śpiewają uczestnicy OW i mieszkańcy Domu. Zespół swoimi koncertami uświetnia wszystkie imprezy w DPS i jego Filii.

Doposażenie Ośrodka Wsparcia oraz jego modernizacja trwająca równolegle z remontem domu pomocy przyczyniły się do podwyższenia standardu świadczonych usług.

Ośrodek Wsparcia ul. Seniora 2

Motto działania Ośrodka brzmi „Aktywność dodaje życia do Twoich lat”.

Zdjęcie 12. Pomieszczenie Ośrodka Wsparcia.

Ośrodek Wsparcia jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Działa na zasadzie domu dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych będących mieszkańcami Rzeszowa. Głównym zadaniem jest tworzenie warunków do wielogodzinnego przebywania świadczeniobiorców i wspieranie ich w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych, aby jak najdłużej mogli pozostać w swoich środowiskach zamieszkania. Przeciwdziałanie samotności i osamotnienia poprzez zapewnienie kontaktów społecznych, tworzenie więzi z rówieśnikami, integracji

ze środowiskiem lokalnym, motywacji do aktywności. Pomoc w sprawach opiekuńczych, pielęgnacyjnych i higienicznych, zapewnienie wyżywienia, udostępnienie profilaktycznej gimnastyki geriatrycznej i organizowanie zajęć w ramach terapii zajęciowej. Wzmocnienie więzi międzyludzkiej odbywa się również przez wspólne przeżywanie świąt narodowych, religijnych, rocznic, jubileuszy itp.

Cele i zadania Ośrodka stwarzają możliwości aktywnego uczestnictwa beneficjentów w różnych grupach zainteresowań.

W ramach działalności Ośrodka funkcjonują następujące grupy :

- Zespół tradycyjnego tańca ludowego,
- Zespół Muzyczny „RETRO-BAND”,
- Grupa robótek ręcznych,
- Chórek Seniorów,
- Grupa redakcyjna miesięcznika „Senior...i...Ina” wydawanego w Ośrodku,
- jak również wypełnienie wolnego czasu beneficjentów poprzez różnego rodzaju klubowe gry stolikowe.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy jest integralną częścią Domu Pomocy Społecznej przy ul. Powstańców Styczniowych 37. W ŚDS zatrudnionych jest 6 osób.

ŚDS jest ośrodkiem wsparcia dla 25 osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie, ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Podstawowym zadaniem ŚDS jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego i godnego życia.

Środowiskowy Dom Samopomocy zapewnia wsparcie w zakresie aktywizacji uczestników, przez uczestnictwo w:

- terapii kulinarnej, w ramach której uczestnicy oprócz nabywania nowych umiejętności mają możliwość skorzystania z ciepłego posiłku,
- terapii plastycznej, ceramicznej, stolarskiej, w których uczestnicy mają możliwość rozwijania i pogłębiania własnych umiejętności i uzdolnień artystycznych,
- rehabilitacji.

W ramach zajęć bibliotecznych, artystycznych, udział w przedstawieniach teatralnych, seansach kinowych, wystawach, wycieczkach. zaspokajane są kulturalno – oświatowe potrzeby uczestników.

Przy Środowiskowym Domu Samopomocy działa Klub Wsparcia „Nadzieja” w ramach, którego co miesiąc odbywają się spotkania tematyczne mające charakter informacyjny i edukacyjny. Klub przeznaczony jest dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Celem działalności Klubu jest:

- wyjście naprzeciw potrzebom ludzi chorych psychicznie i ich rodzin,
- integracja i wychodzenie z izolacji rodzin z osobą chorą psychicznie,
- wymiana doświadczeń między rodzinami w zakresie radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi,
- profilaktyka, edukacja, poradnictwo.

W latach 2004 - 2008 na terenie ŚDS realizowano 2 zadania inwestycyjne:

- zakup wyparzarki – 5.000 zł
- zakup urządzeń rehabilitacyjnych – 22.000 zł

We wspomnianym okresie prowadzono zadania remontowe na łączną kwotę 165 000,00 zł., które objęły: przystosowanie pomieszczeń magazynowych na pomieszczenia kulturalno – relaksacyjne, szatnie i pomieszczenia gospodarcze, remont trzech łazienek wraz z wymiana instalacji CO i wodno kanalizacyjnej, wymiana armatury.

Zadania inwestycyjne i remontowe w całości finansowane z dotacji wojewody.

Ważne wydarzenia w życiu uczestników ŚDS w latach 2004 – 2008

- udział w uroczystościach z okazji V – lecia istnienia Środowiskowego Domu Samopomocy,
- udział w uroczystościach jubileuszowych z okazji 100 – lecia Domu Pomocy Społecznej.

	Dzienny pobyt	Dzienny pobyt i posiłki	Obiady na wynos	Obiady na miejscu
OW ul. Seniora 2	7	70	35	-
OW ul. Sucharskiego 1	10	16	2	2
ŚDS ul. Powst. Styczniowych 37	24	-	-	-

Tabela 35. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2005 r.

	Dzienny pobyt	Dzienny pobyt i posiłki	Obiady na wynos	Obiady na miejscu
OW ul. Seniora 2	7	61	36	-
OW ul. Sucharskiego 1	13	14	3	6
ŚDS ul. Powst. Styczniowych 37	28	-	-	-

Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2006 r.

	Dzienny pobyt	Dzienny pobyt i posiłki	Obiady na wynos	Obiady na miejscu
OW ul. Seniora 2	6	59	27	-
OW ul. Sucharskiego 1	16	12	4	4
ŚDS ul. Powst. Styczniowych 37	30	-	-	-

Tabela 37. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2007 r.

	Dzienny pobyt	Dzienny pobyt i posiłki	Obiady na wynos	Obiady na miejscu
OW ul. Seniora 2	5	68	35	-
OW ul. Sucharskiego 1	14	16	9	2
ŚDS ul. Powst. Styczniowych 37	32	-	-	-

Tabela 38. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2008 r.

11. Placówki opiekuńczo – wychowawcze działające na terenie Miasta Rzeszowa.

Placówki opiekuńczo - wychowawcze zapewniają dzieciom i młodzieży pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również wspierają działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki.

Zgodnie z art. 80 ustawy o pomocy społecznej, dziecko powinno być kierowane do całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej dopiero po wyczerpaniu innych możliwości pomocy rodzinie naturalnej lub zapewnienia mu rodzinnych form pieczy zastępczej. Pobyt w placówce powinien mieć charakter przejściowy, tj. do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub ustanowienia rodziny zastępczej.

Pogotowie Opiekuńcze jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu interwencyjnego, przeznaczoną dla dzieci od 3-go do 18-go roku życia, znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wymagających doraźnej opieki całodobowej. W placówce zatrudnionych jest 26 osób, w tym 15 w zespole opiekuńczo – terapeutycznym, 1 opiekun przypada na dwóch wychowanków.

Zdjęcie 13. Pogotowie Opiekuńcze.

Pogotowie Opiekuńcze jest przeznaczone dla 30 wychowanków, 28 podopiecznych tworzy dwie grupy wychowawcze po 14 wychowanków, 2 miejsca przeznaczone są na nagłe przypadki interwencyjne. Placówka posiada 5 pomieszczeń mieszkalnych:

- 3 pokoje 5 – osobowe,
- 1 pokój 3 osobowy,
- 2 pokoje 6 osobowe.

Placówka dysponuje 6 pomieszczeniami specjalistycznymi:

- gabinet pedagoga – przeprowadzanie badań z zakresu wiedzy z poszczególnych przedmiotów, badania w kierunku dysgrafii dysleksji itp., przeprowadzanie rozmów z rodzinami dzieci, przygotowywanie diagnozy pedagogicznej i diagnozy sytuacji rodziny oraz wskazań do pracy z dzieckiem. Prowadzenie zajęć korekcyjno – wyrównawczych z dzieckiem oraz pedagogizacja i poradnictwo także dla klientów spoza placówki,
- gabinet psychologa – przeprowadzanie wywiadów z dziećmi, rodzicami, innymi członkami rodziny. Badanie dzieci w kierunku normy intelektualnej, badanie na potrzeby i wnioski sądu, prowadzenie terapii indywidualnej, przygotowywanie diagnozy psychologicznej, wskazań do dalszej pracy z dzieckiem, prowadzenie poradnictwa także dla klientów spoza placówki,
- gabinet terapeuty – prowadzenie zajęć psychokorekcyjnych, terapii indywidualnej i zbiorowej, terapii rodziców.

Wymienione gabinety są wyposażone w pomoce dydaktyczne, narzędzia badawcze, poduszki terapeutyczne itp.

- gabinet pielęgniarki - podstawowy sprzęt medyczny, środki higieniczne, opatrunkowe, lampa antybakteryjna itp. Wykonywanie podstawowych zabiegów, podawanie leków, badanie słuchu i wzroku, ważenie, mierzenie dzieci, badanie ciśnienia, pomiar poziomu cukru itp.,
- siłownia - w siłowni wychowankowie uczestniczą w zajęciach sportowo – rekreacyjnych.

Do wyposażenia siłowni należy: stół ping-pongowy, ciężarki, drabinki, materace, worek treningowy, rowery treningowe, stepper, wioślarz,

- Pracownia komputerowa. W pracowni odbywają się zajęcia komputerowe. Pracownia wyposażona jest w 10 stanowisk komputerowych, Internet.

Placówka przyjmuje małoletnich na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego Sądu Rodzinnego zarówno z Miasta Rzeszowa, jak i całego województwa podkarpackiego, a także w przypadku wolnych miejsc z całej Polski. Przyjmowanie odbywa się również na prośbę rodziców, opiekunów prawnych, pedagogów lub samych dzieci, na uzasadnioną prośbę. Wychowankami pogotowia są małoletni i nieletni umieszczani w placówce z powodów opiekuńczych, którymi najczęściej są:

- brak należytej opieki spowodowanej przez niewydolność wychowawczą rodziców,
- trudne warunki bytowe (bezrobocie rodziców, ubóstwo),
- alkoholizm,
- choroby psychiczne nieleczone,
- przemoc psychiczna, fizyczna, molestowanie seksualne,
- porzucenie dziecka.

Celem placówki jest działanie na rzecz powrotu dziecka do rodziny własnej lub umieszczenie w zastępczej formie wychowania rodzinnego, albo w placówce socjalizacyjnej.

Pogotowie Opiekuńcze realizuje następujące zadania:

- zapewnia doraźną całodobową opiekę dziecku pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców, a znajdującemu się w sytuacji kryzysowej,
- przygotowuje diagnozę stanu psychofizycznego, pedagogicznego, lekarskiego oraz diagnozę sytuacji rodzinnej dziecka i wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- podejmuje starania o umieszczenie dziecka w odpowiednich placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- zapewnia warunki wypełniania obowiązku szkolnego, a w miarę możliwości kontynuowania nauki w szkole ponadgimnazjalnej.

Wszystkie zadania placówka realizuje we współpracy z rodzicami, opiekunami prawnymi dziecka, sądami, placówkami pomocy społecznej, szkołami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, ośrodkami adopcyjno – opiekuńczymi, placówkami służby zdrowia i innymi instytucjami i organizacjami, w tym także charytatywnymi.

Opieka w placówce stosownie do zadań polega na realizacji opracowanego i przyjętego przez nauczycieli – wychowawców systemu zintegrowanych działań diagnostycznych, opiekuńczych, edukacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz pracy z rodziną wychowanka.

Wymieniony system działań tworzą:

- nauka szkolna, zajęcia wyrównawcze, samorządowe, samoobsługowe i opiekuńcze (pielęgnacyjne),
- zajęcia specjalistyczne: reedukacyjne, logopedyczne, psychologiczne, psychokorekcyjne, socjoterapia i inne wg potrzeb,
- zajęcia kulturotwórcze, zespoły zainteresowań (plastyczno – techniczne, komputerowe, krawiecko – hafciarskie, kulinarne, sportowe, turystyczno – rekreacyjne, muzyczno – inscenizacyjne),
- praca na rzecz placówki i środowiska lokalnego.

Dla wychowanków z zaburzeniami rozwojowymi organizuje się indywidualne zajęcia specjalistyczne.

Dzieciom w placówce przysługuje:

- wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych,
- dostęp do opieki zdrowotnej,
- dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych,
- wyposażenie w:

b) zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego,

c) środki higieny osobistej,

- zaopatrzenie w:

a) leki,

b) podręczniki i przybory szkolne

Placówka zapewnia dzieciom:

- dostęp do nauki, która odbywa się:
 - a) na terenie placówki – szkoła podstawowa i gimnazjum
 - b) w szkołach poza placówką - szkoły ponadgimnazjalne,
 - c) w systemie nauczania indywidualnego,
- pomoc w nauce, szczególnie przy odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych,
- w miarę możliwości uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych.

Pobyt dziecka w placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące. W przypadku, gdy postępowanie sądowe w sprawie uregulowania sytuacji prawnej dziecka jest w toku, pobyt może być przedłużony, nie dłużej jednak niż o kolejne 3 miesiące.

Pobyty w placówce ustaje w przypadku:

- powrotu dziecka do rodziców,
- zakwalifikowania dziecka do innej formy opieki,
- ukończenia 18 roku życia,
- orzeczenia sądu o zakończeniu postępowania (uprawomocnieniu się wyroku).

Rok	Wychowankowie			Skierowani do placówki na podstawie orzeczeń sądów				Bez postanowienia (oddział rotacyjny)	
	liczba			liczba				liczba	
	ogółem	miasto	spoza	dla nieletnich		rodzinnych		miasto	spoza
				miasto	spoza	miasto	spoza		
2004	150	65	29	14	10	24	19	27	56
2005	132	48	84	8	19	22	30	18	35
2006	128	52	76	-	7	24	29	28	41
2007	147	25	47	-	3	25	39	37	38
2008	132	41	31	-	-	41	31	23	37

Tabela 39. Wychowankowie skierowani do placówki na podstawie orzeczeń sądów w latach 2004 – 2008 z terenu miasta i spoza terenu.

Lp.	Typy rodzin		2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	Ogółem
1.	rodzina pełna	biologiczna	56	42	84	91	75	348
		zastępcza	2	2	2	-	6	12
		adopcyjna	1	-	-	-	0	1
2.	rodzina niepełna	bez matki	18	19	8	13	6	64
		bez ojca	19	20	7	10	2	58
		dziecko pozamałżeńskie	7	10	1	4	15	37
3.	rodzina zdeorganizowana		46	38	26	29	24	163
4.	brak rodziców		1	1	-	-	0	2

Tabela 40. Typy rodzin wychowanków placówki interwencyjnej umieszczonych na podstawie orzeczeń sądu.

Lp.	Przyczyny umieszczenia dziecka w placówce:	Liczba wychowanków
1.	Niewłaściwa atmosfera w rodzinie	654
2.	Trudne warunki bytowe	509
3.	Trudności z wychowaniem dziecka	617
4.	Choroba rodziców	145
5.	Porzucenie dziecka	70

Tabela 41. Przyczyny kierowania do placówki interwencyjnej dzieci i młodzieży w latach 2004 – 2008.

Lp.	Zwolnienia wychowanków	Liczba wychowanków pochodzących z:		Ogółem
		Rzeszowa	Spoza Rzeszowa	
1.	Dom rodzinny	97	82	179
2.	Rodzina zastępcza	4	2	6
3.	Placówka socjalizacyjna	62	113	175
4.	MOW	42	60	102
5.	SOSW	-	6	6
6.	Usamodzielniony (18 r. ż)	1	3	4
7.	Schronisko dla Nieletnich	-	1	1
8.	DPS	-	5	5
9.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	4	-	4

Tabela 42. Zwolnienia wychowanków placówki interwencyjnej na podstawie orzeczeń sądów w latach 2004 – 2008.

Lp.	Objawy	Liczba wychowanków
1.	Nieposłuszeństwo	622
2.	Konflikty	588
3.	Kłamstwo	603
4.	Kradzieże	221
5.	Agresja	561
6.	Wagary, ucieczki	449
7.	Nadużywanie alkoholu i innych środków	526

Tabela 43. Objawy trudności wychowawczych (demoralizacji) u wychowanków placówki interwencyjnej w latach 2004 – 2008.

Najważniejsze zadania inwestycyjne i remonty na przestrzeni lat 2004 – 2008:

2004 rok

- Przygotowanie pomieszczenia i wyposażenie do aneksu kuchennego
kwota ogółem – 10 000,00 zł w tym dotacja Wojewody 5 000,00 zł.,

2005 rok

- Remont pomieszczenia archiwum
kwota ogółem – 3660,00 zł.,

2006 rok

- Zakup komputerów (zakupy inwestycyjne)
kwota ogółem – 8 000,00 zł.,
- Zakup płytek ściennych
kwota ogółem - 2 049,58 zł. w tym dotacja Wojewody 1 024,79zł.,

2007 rok

- Roboty remontowe (przystosowanie pomieszczenia do pokoju gościnnego)
kwota ogółem - 5 788,90 w tym dotacja Wojewody 2 500,00 zł.,
- zakup suszarki bębnowej (zakupy inwestycyjne)
kwota ogółem - 9 516,00 4 758,00 zł.,

2008 rok

- Remont kuchni (ułożenie płytek)
kwota ogółem - 5 699,72 zł. w tym dotacja Wojewody 2 849,86,00 zł.,
- wykonanie instalacji hydrantowej
kwota ogółem - 6 518,46 zł. w tym dotacja Wojewody 3 259,23 zł.,
- cyklinowanie i malowanie parkietu w świetlicy
kwota ogółem - 1 609,74 zł. w tym dotacja Wojewody 804,87 zł.,
- wykonanie ekspertyzy rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń p.poż
kwota ogółem - 1 464,00 zł. w tym dotacja Wojewody 732,00 zł.,
- remont pomieszczenia izolatki dla chorych
kwota ogółem - 11 550,00 zł. w tym dotacja Wojewody 1 308,10 zł.,

Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych – Dom dla Dzieci i Młodzieży „MIESZKO” jest placówką wielofunkcyjną, dzienną i całodobową, łączącą działania socjalizacyjne, terapeutyczne i interwencyjne, skierowane na dziecko i jego rodzinę.

Siedzibą Zespołu Placówek jest budynek mieszczący się w Rzeszowie, przy ul. Nizinnej 30.

Zdjęcie 14. ZPOW „MIESZKO”.

W skład Zespołu Placówek wchodzi:

- Dom Małego Dziecka - placówka socjalizacyjna przeznaczona dla 25 dzieci w wieku od urodzenia do 3-go roku życia,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży - placówka socjalizacyjna przeznaczona dla 30 dzieci w wieku od 3-go do 18-go roku życia,
- Placówka Wsparcia Dziennego przeznaczona dla 10 dzieci w wieku od 6-go do 10-go roku życia.

Pomieszczenia mieszkalne w Domu Małego Dziecka:

- 3 pokoje 5 osobowe,
- 1 pokój 4 osobowy,
- 2 pokoje 3 osobowe.

Pomieszczenia mieszkalne w Domu dla Dzieci i Młodzieży:

- 2 pokoje 4 osobowe,
- 6 pokoi 3 osobowych,
- 5 pokoi 2 osobowych.

Liczba zatrudnionych pracowników 52, w tym specjaliści i pracownicy pracujący bezpośrednio z dzieckiem:

- 1 psycholog,
- 1 pedagog,
- 1 terapeuta,
- 1 wychowawca-logopeda,
- 2 pracowników socjalnych,
- 15 wychowawców,
- 6 pielęgniarek,
- 5 opiekunek dziecięcych

Zespół Placówek spełnia standardy usług, opieki i wychowania obowiązujące w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W związku z powyższym decyzją Wojewody Podkarpackiego z dnia 27 grudnia 2007 r., znak: S.II-9036/8/07 Zespół Placówek otrzymał zezwolenie na prowadzenie całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej na czas nieokreślony.

Zespół Placówek pracuje przez cały rok kalendarzowy i przez wszystkie dni tygodnia. Czas pracy każdej z placówek Zespołu dostosowany jest do ich zadań i potrzeb wychowanków. Dom Małego Dziecka i Dom dla Dzieci i Młodzieży pracują całą dobę przez cały rok kalendarzowy. Placówka Wsparcia Dziennego pracuje w dni nauki szkolnej, w godzinach 14⁰⁰ do 18⁰⁰.

Placówka dysponuje pomieszczeniami specjalistycznymi:

- gabinet psychologa, pedagoga i logopedy,
- sala rehabilitacyjna wyposażona w: cyklometr z licznikiem, drabinki przedszkolne, łóżko do masażu, basen + 4000 kul, komplet bloków do ćwiczeń, zestaw: schodki + zjeżdżalnia + mostek + półcylinder, materac, konik, piłki Hop 45, 55, poduszka okrągła – pufa, tunel mały, gablota z lustrem, konik na biegunach.

Zespół Placówek zobowiązany jest do:

- tworzenia dzieciom warunków fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju,
- poszanowania podmiotowości dziecka, wysłuchiwanie jego zdania i w miarę możliwości uwzględniania jego wniosków we wszelkich dotyczących go sprawach oraz informowania dziecka o podejmowanych wobec niego działaniach,
- zapewnienia poczucia bezpieczeństwa,
- dbałości o poszanowanie i podtrzymanie związków emocjonalnych dziecka z rodzicami, rodzeństwem i innymi osobami zarówno spoza placówki, jak i przebywającymi lub zatrudnionymi w placówce,
- uczenia nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych,
- uczenia poszanowania tradycji, ciągłości kulturowej,
- uczenia planowania i organizowania codziennych zajęć stosownie do wieku dziecka,
- uczenia organizowania czasu wolnego, w tym uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych,
- kształtowania u dzieci nawyków i zachowań prozdrowotnych,
- przygotowywania dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczenia samodzielności w życiu,
- wyrównywania deficytów rozwojowych dzieci,
- uzgadniania istotnych decyzji dotyczących dziecka z jego rodzicami lub opiekunami.

Zespół Placówek realizuje swoje działania przez:

- umożliwienie dzieciom regularnych, osobistych i bezpośrednich kontaktów z rodzicami oraz innymi osobami bliskimi, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał lub ograniczył ich prawo do osobistych kontaktów z dzieckiem,
- współpracę w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie i ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami adopcyjno – opiekuńczymi prowadzącymi poradnictwo i terapię dla rodziców dzieci, szkołami, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, organizacjami zajmującymi się statutowo pomocą rodzinom, działającymi w środowisku rodziców dzieci.

W latach 2004 – 2008 zostały poniesione nakłady inwestycyjne na modernizację Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych – Domu dla Dzieci i Młodzieży „MIESZKO” w Rzeszowie. Inwestycje w poszczególnych latach wynosiły:

- 2004 rok - 114.017,00 zł - Docieplenie i elewacja budynków,
- 2005 rok - 178.276,00 zł - Docieplenie i elewacja budynków,

- 2006 rok - 197.559,00 zł. - Roboty remontowe branży budowlanej, ścianki działowe, płytki ścienne i podłogowe, wykładziny podłogowe oraz roboty malarskie
- 2007 rok - 306.711,00 zł. - Roboty remontowe branży elektrycznej i instalacyjnej, remont klatek schodowych i sal dla dzieci
- 2008 rok - 150 000,00 zł. - Izolacja ścian fundamentowych łącznie z robotami ziemnymi 117 608,00 zł w tym ½ PFRON – zakup samochodu.

Środki pozabudżetowe pozyskiwane są w formie darowizn od darczyńców, ludzi dobrej woli oraz nawiązek sądowych zasądzanych przez sąd osobom skazanym za popełnione przestępstwa.

W 2004 roku otrzymano 91.546,38 zł środków pozabudżetowych. Środki te przeznaczono na remont ogrodzenia wokół posesji, zakup mebli kuchennych i pokojowych dla wychowanków, zakup odzieży i obuwia, pomocy dydaktycznych, przyborów szkolnych oraz letni wypoczynek dla dzieci.

W 2005 roku pozyskano 71.975,36 zł środków pozabudżetowych i przeznaczono je na adaptacje pomieszczeń na pokoje mieszkalne dla dzieci, budowę wiaty rowerowej, zakup mebli i wyposażenia, w tym: dywany, firanki, zasłony i żaluzje, żyrandole, szafki i lampki nocne, podręczniki, pomoce dydaktyczne i przybory szkolne, wypoczynek dla dzieci oraz naukę języka angielskiego.

W 2006 roku otrzymano 54.830 zł darowizn i nawiązek, które przeznaczono na adaptację pomieszczenia po kotłowni na siłownię, zakup sprzętu do siłowni, mebli do pokoi dziecięcych i różnego rodzaju wyposażenia pokoi i aneksów kuchennych, a także sfinansowano wypoczynek zimowy i letni wychowanków.

W 2007 roku otrzymano 54.174 zł darowizn, które przeznaczono na podniesienie standardów w placówce, m. im.: ułożenie i cyklinowanie parkietu w świetlicy, zakupienie i ułożenie korka w Sali do rehabilitacji dzieci, remont pokoi mieszkalnych w tym instalacji elektrycznej. Zakupiono meble do wyposażenia pokoi mieszkalnych wychowanków.

W 2008 r. otrzymano kwotę 5.223,06 zł. darowizn, które przeznaczono na podniesienie standardu placówki.

Rok	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	Razem
Objęto opieką	101	82	80	83	77	423
Przyjęto	45	27	27	25	26	150
Odeszło	45	29	36	32	23	165
Powróciło do domu	12	5	10	14	9	50
Adopcja	16	9	12	12	10	59
Rodzina zastępcza	6	13	2	5	0	26
Inna placówka	10	1	10	0	0	21
DPS	1	1	1	1	2	6
Usamodzielnienie	-	-	1	0	2	3

Tabela 44. Ruch wychowanków w latach 2004 – 2008.

Ważne wydarzenia, które miały miejsce w latach 2004 – 2008 na terenie domu dziecka:

- 30 lecie Domu Dziecka (listopad 2004),
- otwarcie Ośrodka Wsparcia Dziennego (styczeń 2005),
- osiągnięcie wymaganych standardów i uzyskanie pozwolenia na funkcjonowanie placówki (grudzień 2007),
- 18 rocznice urodzin wychowanków 4 wychowanków,
- pierwsze usamodzielnienie wychowanka (czerwiec 2006),
- otwarcie Okienka Nadziei (styczeń 2008).

12. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy

OAO jest placówką diagnostyczno – konsultacyjną prowadzi wyspecjalizowaną działalność skierowaną głównie na inicjowanie i wspomaganie zastępczych form wychowania rodzinnego (rodziny adopcyjne, zastępcze, rodzinne domy dziecka).

Do zadań szczegółowych Ośrodka jako placówki diagnostyczno - konsultacyjnej należą m.in. pozyskiwanie i kwalifikowanie osób wyrażających gotowość przysposobienia dziecka oraz kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej albo prowadzenia placówki rodzinnej:

- gromadzenie danych o dzieciach, które mogą być przysposobione,
- przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz wywiadów środowiskowych (rodzinnych) dotyczących kandydatów na rodziny adopcyjne,
- szkolenie i kwalifikowanie osób i kandydatów na rodziny adopcyjne oraz przygotowywanie członków ich rodzin do przyjęcia dziecka,
- wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych stwierdzających ukończenie szkolenia przez kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (...),
- dobór rodziny adopcyjnej właściwej ze względu na potrzeby dziecka,
- wydawanie opinii osobom zgłaszającym gotowość do prowadzenia rodzinnej opieki zastępczej w zakresie posiadania odpowiedniego przygotowania,
- współpraca z sądami opiekuńczymi w szczególności powiadamianie sądu o okolicznościach, które uzasadniają wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego i sporządzanie opinii w sprawach dotyczących umieszczania dzieci w rodzinie adopcyjnej, rodzinie zastępczej lub w placówce rodzinnej,
- udzielanie pomocy w przygotowywaniu wniosków o przysposobienie lub ustanowienie rodziny zastępczej i zgromadzeniu niezbędnych dokumentów,
- realizowanie zadań o których mowa w odrębnych przepisach.

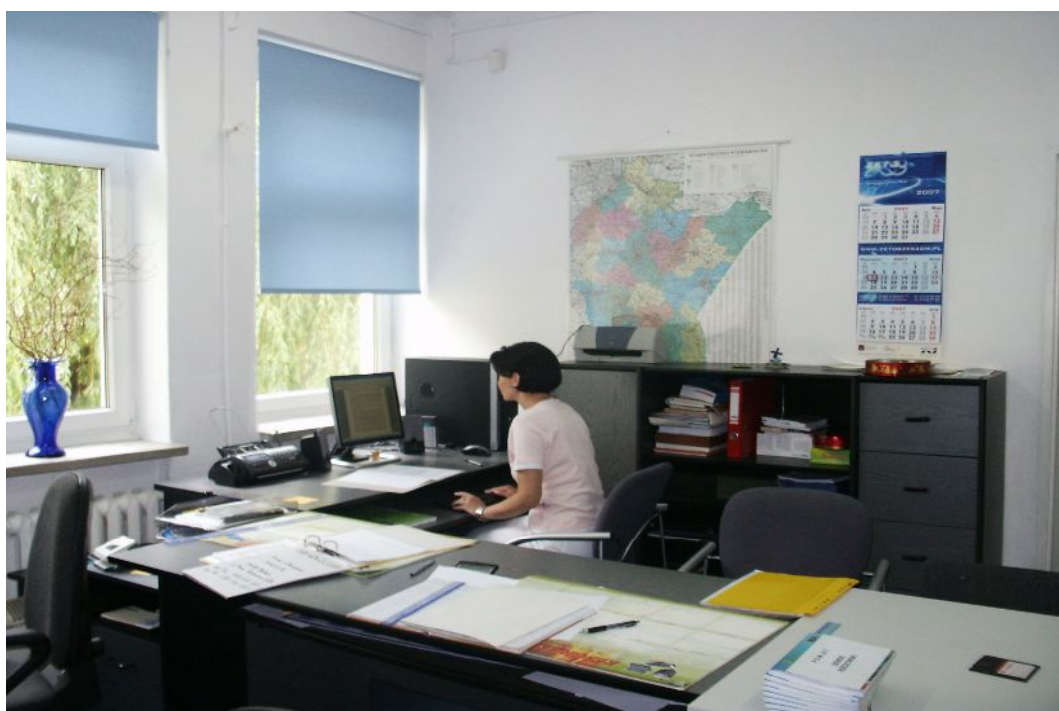
Usługi świadczone przez ośrodki adopcyjne są niezwykle czasochłonne. Działając zgodnie z naczelnymi zasadami:

- zasadą dobra dziecka,
- zasadą wychowania dziecka w rodzinie i dążenie do zapewnienia osieroconemu dziecku zastępczego środowiska rodzinnego,
- zasadą doboru rodziny do potrzeb dziecka.

Każda sprawa adopcyjna bądź o ustanowienie rodziny zastępczej jest traktowana indywidualnie a diagnoza musi być szczegółowa. Postępowanie takie ma na celu przede wszystkim minimalizowanie ewentualnych dysfunkcji rodziny w przyszłości lub eliminowania już na początku tych kandydatów, którzy ewidentnie nie spełniają kryteriów do pełnienia roli rodziny zastępczej czy adopcyjnej.

Zdjęcie 15. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Zdjęcie 16. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Zadanie /liczba osób korzystających	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.
Ogółem osób korzystających	873	766	559	601	715
Konsultacje, pomoc psychologiczno - pedagogiczna	1899	2810	2696	2595	3351
Diagnoza środowiskowo - pedagogiczna- psychologiczna; w tym między innymi:	365	546	340	408	423
kandydatów na rodziny adopcyjne	89	148	145	176	178
kandydatów na rodziny zastępcze	72	90	30	32	43
Diagnoza dla sądów (osoby)	117	126	165	200	202
Szkolenie rodzin zastępczych	173	47	58	63	64
Szkolenie rodzin adopcyjnych	78	92	141	180	178
Zgłoszenia dzieci do Wojewódzkich Banków Danych i Centralnego Banku danych z Woj. Podkarpackiego	33	14	12	111	136
Zgłoszenia dzieci do OAO w Rzeszowie przez placówki z rejonu (bez WBD)	30	36	25	24	61
Dzieci umieszczone w rodzinach za pośrednictwem WBD	56	84	100	56	94
Zgłoszenia dzieci z WBD	493	445	993	981	911
Terapia	33	22	101	85	88
Interwencje	17	12	51	38	59
Pomoc kobietom w ciąży	9	9	9	7	4

Tabela 45. Działalność OAO w latach 2004 – 2008.

II. Realizacja poprzedniej „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Pomocy Społecznej”.

Obowiązująca „Strategia Rozwiązywana Problemów Pomocy Społecznej” przyjęta do realizacji Uchwałą Nr L/53/2001 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 18 lutego 2001 r. zawierała 50 zadań z zakresu:

- pomocy na rzecz rodzin i środowisk dotkniętych problemem bezrobocia,
- pomocy na rzecz osób bezdomnych,
- pomocy na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- pomocy na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym,
- pomocy na rzecz dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinach zastępczych i opuszczających zastępcze formy wychowania,
- pomocy na rzecz osób starszych,
- pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania realizowanej w latach 2001 - 2007 „Strategii...” zostały wykonane w 84% (42 działania).

Wśród działań niezrealizowanych są takie, które są już nieaktualne a także takie, które zostały zastąpione innymi działaniami, które były możliwie do wprowadzenia dzięki zmianom ustawy o pomocy społecznej i korzystniejszym dla klientów pomocy społecznej podziałem środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

III. Mocne i słabe strony polityki pomocy społecznej realizowanej na terenie Rzeszowa.

Do opracowania mocnych i słabych stron problematyki pomocy społecznej na terenie Rzeszowa zastosowaliśmy analizę SWOT jako dobre narzędzie dla określenia celów strategicznych.

Nazwa SWOT pochodzi od angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).

Dane do analizy SWOT zostały zestawione przez wszystkie jednostki pomocy społecznej działające w Rzeszowie.

Analiza SWOT wskazuje:

- wewnętrzne uwarunkowania o **pozytywnym** wpływie na sytuację społeczną,
- wewnętrzne uwarunkowania o **negatywnym** wpływie na sytuację społeczną,
- zewnętrzne uwarunkowania o **pozytywnym** wpływie na realizację celów,
- zewnętrzne uwarunkowania o **negatywnym** wpływie na realizację celów.

W poniższej analizie odniesiono się wyłącznie do kwestii pomocy społecznej.

Strengths - mocne strony:

- możliwość określenia liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej z możliwością podziału na grupy dyspanseryjne,
- dane do opracowania mapy problemów pomocy społecznej,
- dostateczne działania wyspecjalizowanej kadry pracowników pomocy społecznej oraz pracowników kompleksowo zajmujących się pracą z rodzinami wymagającymi specjalistycznej pomocy,
- właściwe komunikowanie się z mediami,
- istnienie właściwej infrastruktury pomocy społecznej i standaryzacja świadczonych w niej usług, przygotowane procedury postępowania,
- prowadzenie pracy socjalnej i działań socjalnych,
- profesjonalne przygotowanie kadry pomocy społecznej do pracy z osobami wymagającymi wsparcia,
- właściwy przepływ informacji między instytucjami pomocy społecznej,
- dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi i Kościołem,
- priorytetowe zabezpieczenie lokali mieszkalnych dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych,

- zabezpieczenie w znacznym stopniu potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej,
- dobre wyposażenie informatyczne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie),
- krótki czas oczekiwania na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej,
- duża liczba kandydatów na rodziców adopcyjnych,
- dbałość o właściwy przebieg procesu usamodzielnienia wychowanków,
- funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego,
- utworzenie zespołu wolontariuszy wspierającego klientów w środowisku zamieszkania,
- działania na rzecz dzieci i rodzin organizowanie wypoczynku letniego i kolonii profilaktycznych dla dzieci,
- uczelnie kształcące kadrę pomocy społecznej.

Weaknesses - słabe strony:

- długi czas oczekiwania na mieszkania socjalne,
- ograniczenia prawne i niejasność przepisów w rozwiązywaniu problemów pomocy społecznej,
- istnienie barier architektonicznych w niektórych budynkach w których mieszczą się biura MOPS,
- słabą stroną są zbyt niskie wynagrodzenia pracowników, niewspółmierne do wkładanego wysiłku i zaangażowania,
- duża rotacja specjalistycznej kadry pomocy społecznej,
- zbyt mały wpływ instytucji pomocy społecznej na postanowienia sądów rodzinnych (i niechęć sądów do współpracy),
- opieszałość sądów w sprawach związanych z uregulowaniem spraw i sytuacji dziecka w rodzinie,
- brak wykwalifikowanej kadry do świadczenia podstawowych usług opiekuńczych, w zakresie umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego, w szczególnie trudnych sytuacjach życiowych związanych z chorobą, niepełnosprawnością, cierpieniem, samotnością i umieraniem,
- brak ukierunkowania na mobilność, aktywność fizyczną i społeczną klientów Działu Usług Opiekuńczych,
- brak sieci lokalnych organizacji wspierających inicjatywy związane ze zdrowiem,
- brak wypracowanego systemu wymiany doświadczeń instytucji pomocowych w województwie,

- mała liczba placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich.

Opportunities – szanse:

- istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w sektorze pomocy społecznej,
- członkostwo Polski w Unii Europejskiej,
- dostęp do programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków zewnętrznych (unijnych, rządowych),
- jednostki pomocy społecznej są miejscem szkoleń, praktyk zawodowych i staży dla uczniów, studentów i słuchaczy z następujących uczelni:
 - Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Rzeszowie,
 - Uniwersytet Rzeszowski,
 - Studium Ekonomiczno - Finansowe w Rzeszowie,
 - Medyczna Szkoła Policealna w Łańcucie,
 - Niepubliczna Szkoła Biznesu w Rzeszowie,
 - Niepubliczne Kolegium Nauczycielskie w Warszawie,
 - Zespół Szkół Mechanicznych w Rzeszowie,
 - Zakład Doskonalenia Zawodowego w Rzeszowie – wydział fryzjerski,
 - Wyższa Szkoła Humanistyczno – Przyrodnicza – Wydział Pedagogiki Specjalnej – Sandomierz,
- podtrzymywanie przez Domy Pomocy Społecznej współpracy w celu wymiany doświadczeń z zaprzyjaźnionymi domami pomocy społecznej w Polsce i na Węgrzech.

Threats – zagrożenia:

- rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej,
- zagrożenie funkcjonowania rodziny poprzez uzależnienia, bezrobocie, długotrwałe ubóstwo i przemoc w rodzinie,
- występowanie zjawiska wyuczonej bezradności i uzależnienia od pomocy społecznej,
- niski poziom wiedzy prawniczej w społeczeństwie,
- wzrost liczby dzieci wychowywanych poza rodziną biologiczną.

Część strategiczna.

Niniejszy rozdział rozpoczyna misja Miasta Rzeszowa w zakresie działań pomocy społecznej. Następnie przedstawiono zasady jakimi kierowano się przy opracowaniu celów, uwarunkowania strategiczne, regulacje prawne oraz szczegółowe cele strategiczne, kierunki pomocy, działania oraz ich realizatorów.

I. Misja. *Rzeszów miastem bezpiecznym socjalnie dla swoich mieszkańców.*

II. Zasady opracowania strategii.

Przy określeniu celów strategicznych znajdujących się w niniejszym opracowaniu kierowaliśmy się zasadami zmierzającymi do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej tj.:

Zasada pomocniczości – w celu efektywnej realizacji polityki społecznej do realizacji celów strategicznych będzie wykorzystany potencjał organizacji pozarządowych.

Zasadę współodpowiedzialności - za kształt i realizację strategii odpowiedzialni są: władza publiczna, organizacje pozarządowe oraz beneficjenci poszczególnych programów tworzących strategię.

Zasada orientacji na mieszkańców - podstawowym podmiotem działania jest społeczność lokalna - mieszkańcy Rzeszowa. Władze samorządowe tworząc zadania uwzględniają ambicje, umiejętności, dążenia, wartości i wiedzę mieszkańców, tworząc warunki sprzyjające ich aktywności.

Zasada lokalnego zróżnicowania celów i narzędzi oddziaływania - cele strategii są zróżnicowane, odpowiadają charakterowi miasta i mieszkańców Rzeszowa. Podstawą zadań strategii jest wskazanie obszarów działań w sferze społecznej, których realizacja umożliwi zaspokojenie potrzeb mieszkańców.

III. Uwarunkowania strategiczne.

Strategia Lizbońska - plan rozwoju przyjęty dla Unii Europejskiej przez Radę Europejską na posiedzeniu w Lizbonie w roku 2000. Strategia opiera się przede wszystkim na założeniu, że gospodarka krajów europejskich wykorzysta do maksimum innowacyjność opartą na szeroko zakrojonych badaniach naukowych, zwłaszcza w nowoczesnych dziedzinach wiedzy, co ma się stać głównym motorem rozwoju. Z punktu widzenia problematyki pomocy społecznej, najistotniejszym jest postulat spójności społecznej, czyli kształtowania nowego, aktywnego państwa socjalnego.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego - narzędzie polityki regionalnej, które formułuje cele i sposoby ich realizowania na terenie województwa, bez określenia wyraźnego horyzontu czasowego. Strategia rozwoju regionalnego jest koncepcją działania zmierzającego do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju regionu, ukierunkowaną na misję wspomagania rozwoju społeczno – gospodarczego.

Strategia Rozwoju Miasta Rzeszowa - dokument przyjęty do realizacji Uchwałą Nr LXXV/62/98 dnia 16 czerwca 1998 r. Rady Miasta Rzeszowa określający długoterminową politykę Samorządu Miasta do 2010 roku. Jest ona koncepcją działania zmierzającego do długotrwałego i wielostronnie zrównoważonego rozwoju Rzeszowa zgodnie z misją: Wielofunkcyjne miasto o wzrastającej randze w regionie, w kraju i w Europie, Miasto o wysokiej dynamice rozwoju gospodarczego i coraz lepszych warunkach życia mieszkańców.

IV. Uwarunkowania prawne strategii.

Opracowanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 - 2015* oraz jej wdrażanie, odpowiada obowiązującym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej - Dz. U. z 2008 roku Nr 115 poz. 728 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 roku w sprawie rodzin zastępczych - Dz. U z 2004 roku, nr 233, poz. 2344 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych - Dz. U z 2007 roku, nr 201, poz. 1455,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie - Dz. U z 2005 roku, nr 6, poz. 45 z późn. zm.,

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - Dz. U z 2005 roku, nr 43, poz. 418,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego - Dz. U z 2005 roku, nr 77, poz. 672,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 roku w sprawie ośrodków adopcyjno - opiekuńczych - Dz. U z 2005 roku, nr 205, poz. 1701 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 29 września 2005 roku w sprawie udzielania pomocy uchodźcom - Dz. U z 2005 roku, nr 201, poz. 1669,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych - Dz. U z 2005 roku, nr 214, poz. 1812 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 5 listopada 2004 roku w sprawie określenia zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej - Dz. U z 2004 roku, nr 245, poz. 2461 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 roku w sprawie domów pomocy społecznej - Dz. U. z 2005 roku Nr 217, poz. 1837,
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności - Dz. U. z 2003 roku Nr 139 poz. 1328,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych - Dz. U. z 2005 roku Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity) - Dz. U. z 2008 roku Nr 14 poz. 92, z późn. zm.,

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity) - Dz. U. z 2007 roku Nr 70 poz. 473, z późn. zm.,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii - Dz. U. z 2005 roku Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity) - Dz. U. z 2008 roku Nr 69 poz. 415 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym - Dz. U. z 2003 roku Nr 122 poz. 1143 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - Dz. U. z 2003 roku Nr 96 poz. 873 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity) - Dz. U. z 2008 roku Nr 88 poz. 539 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o cudzoziemcach (tekst jednolity) - Dz. U. z 2006 roku Nr 234 poz. 1694 z późn. zm.,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity) - Dz. U. z 2006 roku Nr 234 poz. 1695 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 9 listopada 2000 roku o repatriacji (tekst jednolity) - Dz. U. z 2004 roku Nr 53 poz. 532 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity) - Dz. U. z 2006 roku nr 139, poz. 992 z późn. zm.,

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne - Dz. U z 2005 roku, nr 105, poz. 881 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2007 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne - Dz. U. z 2007 roku Nr 114 poz. 783,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - Dz. U z 2009 roku, nr 1, poz. 7 z późn. zm.,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2008 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosków, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2008 roku Nr 136, poz. 855,
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego - Dz. U z 1964 roku, nr 43, poz. 296 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy - Dz. U z 1964 roku, nr 9, poz. 59 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny - Dz. U z 1964 roku, nr 16, poz. 93 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity) - Dz. U z 2004r, nr 39, poz. 353 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych - Dz. U. z 2001 roku Nr 71, poz. 734 z późn. zm.,

- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity) - Dz. U. z 2005 roku Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity) - Dz. U. z 2007 roku Nr 11, poz. 74 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity) - Dz. U. z 2000 roku, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity) - Dz. U. z 2006 roku Nr 97, poz. 674 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity) - Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity) - Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych - Dz. U. z 2005 roku Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.,
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity) - Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.,

Wymienione powyżej regulacje prawne są podstawą do realizacji celów Strategii w zgodności z zasadą subsydiarności państwa przy jednoczesnym wykorzystaniu zasobów i aktywności społeczności lokalnej.

V. Cele główne:

1. Zapewnienie warunków efektywnego działania służb pomocowych uwzględniających problem wykluczenia społecznego.
2. Podjęcie działań zapewniających bezpieczeństwo i świadomość prawną mieszkańców.
3. Zapewnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych.
4. Rozwijanie systemu pomocy osobom w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.
5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.
6. Zapobieganie kryzysom rodziny i wspieranie rodzin w sytuacjach trudnych.

1. Cel główny:

Zapewnienie warunków efektywnego działania służb pomocowych uwzględniających problem wykluczenia społecznego.

Cele szczegółowe:

1. Ocena potrzeb społecznych i możliwości MOPS.
2. Udoskonalanie działań na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
3. Tworzenie różnorodnych form pomocy dzieciom i młodzieży pozbawionej właściwej opieki.
4. Zapewnienie systemu wsparcia dla osób z mniejszości narodowych, repatriantów i uchodźców.
5. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym.
6. Ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom najuboższym.
7. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny.
8. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
9. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się udzielaniem pomocy dziecku i rodzinie.
10. Standaryzacja usług świadczonych w placówkach pomocy społecznej.

Kierunki działań:

1. Monitoring problemów społecznych realizowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Analiza świadczonej pomocy pod względem efektywności i właściwości adresatów.
3. Wsparcie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej.
4. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo:
 - organizowanie i finansowanie dożywiania,
 - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,

- organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
 - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków przeznaczonych na pomoc dzieciom,
 - organizowanie imprez okolicznościowych dla dzieci,
6. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej do pracy z rodziną i dziećmi oraz w zakresie zaspokajania potrzeb dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
 7. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.
 8. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
 9. Dalsze integrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami oraz organizacjami pozarządowymi.
 10. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
 11. Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.
 12. Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji w środowisku lokalnym ludzi biednych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (praca socjalna, kampanie medialne).
 13. Praca kontraktem socjalnym.
 14. Rozwijanie szeroko rozumianego poradnictwa dla osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, przeciwdziałanie bezradności tej grupy osób.
 15. Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzi ubogich – dożywianie w szkołach, wyprawka szkolna, dopłata do pobytu dziecka w przedszkolu, wypoczynek wakacyjny.
 16. Tworzenie programów wsparcia rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wielodzietnych zagrożonych ubóstwem: pomoc materialna, poradnictwo, system ulg.
 17. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej do pracy z osobami stale przebywającymi w instytucjonalnych formach pomocy.
 18. Doposażenie, modernizacja i przebudowa istniejącej bazy lokalowej systemu pomocy społecznej w kierunku dochodzenia do standardów a także obsługi osób niepełnosprawnych.

Realizator główny:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Partnerzy:

- Urząd Miasta,
- organizacje pozarządowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne,
- Kuratorium Oświaty,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego;
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- Sąd,
- Policja,
- PFRON,
- publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- Kancelarie Komornicze,
- Prokuratura,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- ośrodki pomocy społecznej na terenie kraju,
- domy pomocy społecznej,
- Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów.

2. Cel główny:

Podjęcie działań zapewniających bezpieczeństwo i świadomość prawną mieszkańców.

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie pomocy prawnej ofiarom przemocy.
2. Upowszechnianie wśród instytucji zajmujących się pomocą rodzinie, procedur postępowania w związku z występującymi przejawami patologii między innymi: przemoc, alkoholizm, narkomania.
3. Doskonalenie umiejętności służb miejskich do sprawnego reagowania w czasie klęsk żywiołowych oraz w sytuacjach nadzwyczajnych.

Kierunki działań:

1. Podnoszenie świadomości społecznej na tematy: bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy, problemów opiekuńczo – wychowawczych itp. poprzez rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Organizowanie spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Powołanie zespołów interdyscyplinarnych.

Realizator główny:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Partnerzy:

- Urząd Miasta,
- organizacje pozarządowe,
- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura,
- Straż Miejska,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów.

3. Cel główny:

Zapewnienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym pomocy w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie systemu pomocy osobom bezdomnym i dotkniętym ubóstwem materialnym w rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych.
2. Kontynuowanie działań władz Miasta Rzeszowa na rzecz pomocy młodzieży pochodzącej z Rzeszowa i opuszczającej rodzinne i instytucjonalne formy pomocy.
3. Stworzenie programu pomocy mieszkaniowej, lokalowej dla ofiar klęsk żywiołowych i sytuacji nadzwyczajnych.

Kierunki działań:

1. Praca socjalna nakierowana na rozwiązywanie problemów mieszkaniowych przez:
 - pomoc w uzyskaniu tytułu prawnego do zajmowanego mieszkania,
 - pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
 - trening gospodarowania pieniędzmi z przeznaczeniem na wydatki związane z eksploatacją mieszkania,
 - pracę z osobami zagrożonymi bezdomnością polegającą na poradnictwie w zakresie zamiany mieszkań, umorzenie odsetek od zaległości czynszowych, poradnictwie specjalistycznym a w szczególności prawnym i psychologicznym,
2. Opracowanie i realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
3. Wspieranie osób i rodzin po otrzymaniu samodzielnego mieszkania, monitorowanie ich funkcjonowania aż do czasu uzyskania samodzielności.

Realizator główny:

- Urząd Miasta

Partnerzy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie,
- organizacje pozarządowe,
- Schronisko dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta,

- Spółdzielnie Mieszkaniowe,
- MZBM,
- Straż Miejska,
- Rejony Obsługi Mieszkańców,
- Wspólnoty Mieszkaniowe,
- Właściciele Budynków Prywatno – Czynszowych,
- Zakładowe Administracje Budynków,
- Wojskowa Agencja Mieszkaniowa,
- Zrzeszenie Właścicieli Nieruchomości.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów.

4. Cel główny:

Rozwijanie systemu pomocy osobom w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

Cele szczegółowe:

1. Podnoszenie standardu usług świadczonych w placówkach pomocy społecznej działających na terenie Rzeszowa.
2. Podnoszenie standardu usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania i instytucjonalnych formach opieki.
3. Prowadzenie działań mających na celu wsparcie rodzin w pełnieniu jej funkcji.
4. Poprawa jakości życia ludzi w podeszłym wieku i chorych.
5. Aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego osób w podeszłym wieku, chorych i niepełnosprawnych.
2. Poprawa warunków życia, rehabilitacji, opieki osób zamieszkałych w DPS przez wyposażanie pomieszczeń mieszkalnych i terapeutycznych w nowoczesny sprzęt rehabilitacyjno-medyczny i terapeutyczny.
3. Modernizacja, remonty oraz doposażenie domów pomocy społecznej.
4. Zapewnienie w miejscu zamieszkania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych osobom w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.
5. Wspieranie członków rodzin opiekujących się niesprawnym członkiem rodziny.
6. Aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w ramach opieki sąsiedzkiej.
7. Aktywizowanie ludzi starszych i niepełnosprawnych poprzez edukację, rekreację, kulturę, sport i turystykę.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.
9. Organizacja wolontariatu w pracy z osobami starszymi, niepełnosprawnymi i chorymi.
10. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.

11. Stałe informowanie osób niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania rehabilitacji społecznej ze środków PFRON.

12. Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Realizator główny:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Partnerzy:

- Urząd Miasta,
- organizacje pozarządowe,
- publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- domy pomocy społecznej,
- ośrodki wsparcia,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- PFRON,
- Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów,
- środki PFRON.

5. Cel główny:

Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Cele szczegółowe:

1. Analiza działań organizacji samorządowych funkcjonujących na terenie miasta.
2. Współpraca pomiędzy społecznością lokalną, organizacjami pozarządowymi i instytucjami rządowymi i samorządowymi.
3. Integracja mniejszości etnicznych i narodowych ze społecznością miasta.
4. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

Kierunki działań:

1. Promowanie idei wolontariatu do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
2. Kontynuacja współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi.
3. Wspieranie powstających i istniejących organizacji pozarządowych.

Realizator główny:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie,

Partnerzy:

- Urząd Miasta,
- organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów,

6. Cel główny:

Zapobieganie kryzysom rodziny i wspieranie rodzin w sytuacjach trudnych.

Cele szczegółowe:

1. Usprawnienie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.
3. Tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną generacyjną.
4. Tworzenie systemu pracy z rodziną biologiczną, zastępczą lub adopcyjną dziecka przebywającego w placówce opiekuńczo – wychowawczej w celu jego powrotu do środowiska rodzinnego.

Kierunki działań:

1. Rozwój specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego a także terapii rodzinnej.
2. Doskonalenie form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.
3. Doskonalenie działań w celu tworzenia interdyscyplinarnego zespołu w zakresie rozwiązywania problemów związanych z kryzysem w rodzinie.
4. Podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony dziecka w rodzinie.
5. Rozwijanie wolontariatu w zakresie pomocy samotnym matkom w opiece nad dziećmi.
6. Dalsze organizowanie dla dzieci i młodzieży grup terapeutycznych, grup wsparcia, świetlic środowiskowych działających na terenie większych osiedli.
7. Praca socjalna z rodziną w kryzysie i zagrożonych kryzysem.
9. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.
10. Szkolenie pracowników pedagogicznych - wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów oraz pracowników pomocy społecznej w zakresie pracy z rodziną.
11. Edukacja rodzin dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w zakresie m. in. umiejętności komunikacji, rozpoznawania zjawisk przemocy.

Realizator główny:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie

Partnerzy:

- Urząd Miasta,
- Sąd,
- Policja,
- Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy,
- poradnie psychologiczno – pedagogiczne,
- organizacje pozarządowe,
- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- świetlice socjoterapeutyczne,
- Kuratorium Oświaty,
- Prokuratura,
- Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- ośrodki pomocy społecznej na terenie kraju,
- Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Domy Samotnej Matki na terenie całego kraju.

Źródła finansowania:

- budżet samorządowy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki uzyskane od sponsorów,

Wykaz tabel

Tabela 1. Stan i struktura ludności Polski, Podkarpacia i Rzeszowa w latach 2004 – 2008.

Tabela 2. Liczba zawartych małżeństw.

Tabela 3. Liczba zgonów.

Tabela 4. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2004 r.

Tabela 5. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2005 r.

Tabela 6. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2006 r.

Tabela 7. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2007 r.

Tabela 8. Stan kadry zatrudnionej w MOPS na dzień 31 grudnia 2008 r.

Tabela 9. Świadczenia udzielone w 2004 r.

Tabela 10. Świadczenia udzielone w 2005 r.

Tabela 11. Świadczenia udzielone w 2006 r.

Tabela 12. Świadczenia udzielone w 2007 r.

Tabela 13. Świadczenia udzielone w 2008 r.

Tabela 14. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze udzielone w latach 2004 – 2008.

Tabela 15. Ilość wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych korzystających z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki oraz ilość otrzymanych przez nich mieszkań w latach 2004 – 2008.

Tabela 16. Liczba dzieci z terenu miasta Rzeszowa w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, liczba osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w tych placówkach.

Tabela 17. Osoby objęte pomocą OPSIK.

Tabela 18. Klienci OPSIK – osoby uwięzione w przemoc domową.

Tabela 19. Rozdysponowanie środków PFRON na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz liczba osób, które skorzystały z dofinansowania w latach 2004 - 2008.

Tabela 20. Ilość osób, które skorzystały z wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2004 – 2008.

Tabela 21. Liczba i kwota przyznanych świadczeń rodzinnych.

Tabela 22. Liczba i kwota przyznanych świadczeń w formie zaliczki alimentacyjnej.

Tabela 23. Liczba i kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych.

Tabela 24. Orzeczenia wydane w 2004 r.

Tabela 25. Orzeczenia wydane w 2006 r.

Tabela 26. Orzeczenia wydane w 2006 r.

Tabela 27. Orzeczenia wydane w 2007 r.

Tabela 28. Orzeczenia wydane w 2008 r.

Tabela 29. Organizacje pozarządowe z którymi współpracuje MOPS.

Tabela 30. Liczba mieszkańców Rzeszowa umieszczonych w DPS w latach 2004 – 2009.

Tabela 31. Liczba osób spoza Rzeszowa umieszczonych w DPS na terenie powiatu grodzkiego – Miasto Rzeszów.

Tabela 32. Liczba podpisanych umów z osobami zobowiązanymi do partycypowania w kosztach utrzymania mieszkańca.

Tabela 33. Liczba mieszkańców umieszczonych w DPS poza Rzeszowem w latach 2004 – 2008.

Tabela 34. Liczba osób skierowanych do całodobowej opieki według typu DPS.

Tabela 35. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2005 r.

Tabela 36. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2006 r.

Tabela 37. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2007 r.

Tabela 38. Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w 2008 r.

Tabela 39. Wychowankowie skierowani do placówki na podstawie orzeczeń sądów w latach 2004-2008 z terenu miasta i spoza terenu.

Tabela 40. Typy rodzin wychowanków placówki interwencyjnej umieszczonych na podstawie orzeczeń sądu.

Tabela 41. Przyczyny kierowania do placówki interwencyjnej dzieci i młodzieży w latach 2004 – 2008.

Tabela 42. Zwolnienia wychowanków placówki interwencyjnej na podstawie orzeczeń sądów w latach 2004- 2008.

Tabela 43. Objawy trudności wychowawczych (demoralizacji) u wychowanków placówki interwencyjnej w latach 2004- 2008.

Tabela 44. Ruch wychowanków w latach 2004 – 2008.

Tabela 45. Działalność OAO w latach 2004 – 2008.

Wykaz zdjęć

Zdjęcie 1. Mieszkanie wychowanki.

Zdjęcie 2. Mieszkanie chronione.

Zdjęcie 3. Mała świetlica.

Zdjęcie 4. Mieszkanie przed likwidacją barier architektonicznych.

Zdjęcie 5. Mieszkanie po likwidacji barier architektonicznych.

Zdjęcie 6. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego.

Zdjęcie 7. DPS ul. Powstańców Styczniowych 37.

Zdjęcie 8. DPS ul. Sucharskiego – filia ul. Łabędzia.

Zdjęcie 9. Sala rehabilitacyjna w DPS przy ul. Łabędziej 9.

Zdjęcie 10. DPS przy ul. Załęskiej

Zdjęcie 11. DPS przy ul. Powstańców Śląskich.

Zdjęcie 12. Pomieszczenie Ośrodka Wsparcia.

Zdjęcie 13. Pogotowie Opiekuńcze.

Zdjęcie 14. ZPOW „MIESZKO”.

Zdjęcie 15. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Zdjęcie 16. Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy.

Wykaz wykresów

Wykres 1. Świadczenia udzielone w latach 2004 – 2008.

Wykres 2. Kwota świadczeń udzielonych w latach 2004 – 2008.

Wykres 3. Struktura rodzin zastępczych według pokrewieństwa w 2005, 2006 i 2008 roku.

Wykres 4. Struktura rodzin zastępczych według pokrewieństwa w 2007 roku.

Wykres 5. Liczba osób, które skorzystały z miejsc hostelowych OPSIK w latach 2004 – 2008.

Wykres 6. Mieszkańcy OPSIK w zależności od długości pobytu.

Wykres 7. Mieszkańcy OPSIK według wieku.

Wykres 8. Rozdysponowanie środków PFRON w latach 2004 – 2008.

Wykres 9. Ilość dzieci w świetlicach socjoterapeutycznych.

Wykres 10. Mieszkańcy innych gmin umieszczeni w DPS na terenie powiatu grodzkiego Miasto Rzeszów.